

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Правління

Приватного акціонерного товариства

"Страхова компанія "Еталон"

від 20.03.2025 р. № Р-03/25-03/12

Голова Правління

О.О. Кравченко

ЗАГАЛЬНІ УМОВИ СТРАХОВОГО ПРОДУКТУ "СТРАХУВАННЯ ВАНТАЖУ ТА БАГАЖУ (ВАНТАЖОБАГАЖУ)"

Страховий продукт "**Страхування вантажу та багажу (вантажобагажу)**" є страховим продуктом, що не є стандартним, та який задовольняє індивідуальні потреби та вимоги клієнтів. Укладення Договору страхування з індивідуальними умовами для Страхувальника можливо, якщо ці умови прямо передбачені в Договорі, погоджені між Сторонами та не суперечать законодавству України. Страхування за цими Загальними умовами страхового продукту "**Страхування вантажу та багажу (вантажобагажу)**" (надалі – **ЗУСП**) здійснюється відповідно до Закону України "Про страхування" (далі – **Закон**), в межах **Класу страхування 7 "Страхування майна, що перевозиться [уключаючи вантаж, багаж (вантажобагаж)]"**, на підставі ліцензії на здійснення діяльності зі страхування (Витяг Національного банку України із державного реєстру фінансових установ від 04.06.2024 р. щодо переліку фінансових послуг, які може надавати небанківська фінансова установа Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "Еталон" (далі – **Страховик**, код ЄДРПОУ – 20080515) а саме: "Діяльність із страхування (пряме страхування та вхідне перестрахування)" (далі – Витяг)).

Положення цих ЗУСП поширюються на Договори страхування вантажу та багажу (вантажобагажу) (далі разом з усіма його невід'ємними частинами у вигляді додатків – **Договір** або **Договір страхування**), укладених з **25.03.2025 р.** по дату, яку зазначає Страховик в назві гіперпосилання на ЗУСП на веб-сайті Страховика в мережі Інтернет http://www.etalon.ua/c39d355dc36f5a26d2fd1c7c4f9221f/zagalni_umovy/vantazh/ як кінцеву дату, або по поточну дату, якщо кінцева дата не зазначена.

Захист прав споживачів здійснюється відповідно до законодавства про захист прав споживачів та законодавства у сфері ринків фінансових послуг. Споживачі мають вільний доступ до інформації про страхові послуги, що надаються Страховиком на офіційному веб-сайті Страховика, а також безпосередньо у місцях надання послуг. Отримання вичерпної інформації також можливе через звернення до Інформаційного центру Страховика в телефонному режимі, а також через листування та електронну пошту.

У разі виникнення спірних питань споживач має право звернутись до Страховика особисто, на електронну пошту info@etalon.ua, адреса для листування: м. Київ, 03067, а/с № 12, або за посиланням http://www.etalon.ua/off-line/press_centre/otziv/r.php. Порядок звернень, а також порядок і терміни їх розгляду передбачений в Порядку звернень (скарг) споживачів, розміщений за посиланням: <http://www.etalon.ua/infoclient>.

Споживач, незалежно від розгляду його звернення Страховиком, в будь-який момент має право звернутись до Національного банку України із відповідним зверненням щодо порушення його прав як споживача фінансових послуг за посиланням: <https://bank.gov.ua/ua/consumer-protection>, або до суду.

Орган, що здійснює державне регулювання – Національний банк України. Місцезнаходження: вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601. Тел.: **0 800 505 240**. E-mail: nbu@bank.gov.ua, Web-сайт: www.bank.gov.ua.

Орган з питань захисту прав споживачів – Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів. Місцезнаходження: 01001, м.Київ, вул.Б.Грінченка, 1. Тел.: **(044) 279 12 70**. E-mail: gu@dpss.gov.ua, Web-сайт: www.dpss.gov.ua.

1. ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ І ТЕРМІНІВ

В цих ЗУСП терміни та визначення вживаються в такому значенні:

1.1. **Абандон** - відмова Страхувальника/Вигодонабувача від своїх прав на застрахований вантаж (багаж) на користь Страховика з метою отримання від нього страхового відшкодування у розмірі страхової суми.

1.2. **Аварійний комісар** - особа, яка займається визначенням причин настання страхового випадку та розміру збитків, кваліфікаційні вимоги до якої встановлюються актами діючого законодавства України.

1.3. **Аварійний сертифікат** - документ, складений аварійним комісаром, в якому зазначені обставини і причини настання страхового випадку та розмір заподіяної шкоди.

1.4. **Аварія (відповідно до морського права)** - збитки та витрати (пошкодження та збитки, спричинені транспортному засобу, вантажу чи фрахту в процесі перевезення), заподіяні непередбаченою подією.

Ці збитки поділяються на збитки по «**загальній аварії**» та збитки по «**частковій аварії**».

1.4.1. Збитки, витрати та внески що належать до загальної аварії (у випадку перевезення застрахованого вантажу водним транспортом) визначаються відповідно до ст. 277-293 «Кодексу торговельного мореплавства України». В рамках цих ЗУСП під «загальною аварією» розуміються збитки, які були понесені внаслідок здійснених навмисно та розумно надзвичайних витрат або пожертвувань з метою врятування водного транспортного засобу, фрахту і вантажу, що перевозився на водному транспортному засобі, від спільної для них небезпеки. Загальна аварія розподіляється між судном, фрахтом і вантажем пропорційно їх вартості. Для визнання збитку «загальною аварією» необхідні чотири умови: надзвичайність, навмисність, доцільність (розумність), а також небезпека повинна бути загальною для всіх учасників перевезення водним транспортом.

1.4.2. Якщо не буде дотримання хоча б однієї з умов, а саме: небезпеки для водного транспортного засобу, небезпеки для вантажу або небезпеки для фрахту, збиток може бути визнаним «частковою аварією», в результаті чого розподілення збитків між учасниками перевезення не буде, кожен із них буде самостійно врегульовувати свої збитки та нести відповідальність у загальному порядку.

1.5. **Акт про несправність при перевезенні багажу (PIR - Property Irregularity Report)** - документ, що оформлюється авіаперевізником (авіакомпанією) у присутності пасажирів не пізніше **24 годин** після виявлення збитку, завданого багажу, перевезення якого здійснювалося повітряними суднами одного або декількох авіаперевізників послідовно. Цей акт підписується представниками авіакомпанії та пасажиром.

1.6. **Баратрія** - навмисні дії або бездіяльність з боку капітана, командного складу або членів екіпажу засобу водного транспорту, а також інші незаконні дії з їх сторони, включаючи викрадення застрахованого вантажу або його частини з метою особистої наживи.

1.7. **Безпечне місце паркування** - спеціально обладнана стоянка для автомобільних перевізників (TIR Parking) або стоянка, що охороняється, які відповідають одній з наступних вимог:

1.7.1. Спеціально обладнана стоянка для автомобільних перевізників TIR Parking.

Водію, що здійснює перевезення і що виконав зупинку транспортного засобу на такому TIR Parking, забороняється залишати кабіну транспортного засобу на термін, більший ніж **60 хвилин**. Водій зобов'язаний отримати документ, що підтверджує оплату послуг стоянки (TIR Parking).

1.7.2. Стоянка, що охороняється - територія, що охороняється та яка приймає вантаж та транспортний засіб на відповідальне зберігання та/або приймає на зберігання транспортний засіб і несе відповідальність за цілісність пломб, замків, запорів.

1.7.3. Територія стаціонарних постів дорожньо-патрульної служби Національної поліції.

Стаціонарний пост Національної поліції України - місце несення служби нарядами національної поліції, обладнане спеціальними службовими приміщеннями, оснащене технічними і спеціальними засобами, інженерними та іншими спорудами, а також територія, яка закріплена за ним в установленому порядку.

1.8. **Багаж** – особисті речі, що належать пасажиру, які здаються ним для перевезення під відповідальність транспортної організації та (або) ручна поклажа.

1.9. **Багажна квитанція** – документ, який підтверджує прийняття багажу для перевезення.

1.10. **Вантаж (вантажобагаж)** - товари або майно, що знаходиться в процесі перевезення з моменту прийняття для перевезень до моменту його здачі вантажоодержувачу.

1.11. **Верифікація** - заходи, що вживаються Страховиком з метою перевірки (підтвердження) належності Страхувальнику отриманих Страховиком ідентифікаційних даних.

1.12. **Вартість вантажу** - вартість вантажу, зазначена в рахунку фактурі (інвойсі) та/або накладній (на відпуск товару, переміщення товару тощо) та/або банківському документі, який підтверджує сплату вартості товару або отримання плати за товар.

1.13. **Вантажне місце** - умовна одиниця вантажу (багажу), що приймається для перевезення або здачі вантажоодержувачу при здійсненні навантаження або розвантаження на транспортний засіб, що здійснює перевезення. Термін «вантажне місце» включає також всі пристосування, які застосовуються для упакування вантажу.

1.14. **Вантажовідправник** - будь-яка фізична або юридична особа, яка подає перевізнику вантаж для перевезення та інформація про яку вказана у відповідних товаро-супроводжуючих документах.

1.15. **Вантажоодержувач** - будь-яка фізична або юридична особа, яка здійснює приймання вантажів, оформлення товарно-транспортних документів та розвантаження транспортних засобів у встановленому порядку.

1.16. **Втрата вантажу (багажу)** - фізична загибель або невідача вантажу (багажу) вантажоодержувачу протягом установлених транспортним законодавством строків. Також втратою вантажу є факт невідачі вантажу (багажу) внаслідок причин, передбачених умовами страхування (крадіжки зі зломом, грабежу або розбою, тощо).

1.17. **Вигодонабувач** - особа, яка має право на отримання страхової виплати (страхового відшкодування) згідно з умовами Договору страхування.

1.18. **Гранична сума (ліміт відшкодування)** - встановлений у Договорі страхування граничний розмір виплати страхового відшкодування.

1.19. **Грабіж** - відкрите викрадення вантажу (багажу), поєднане з насильством, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я, або з погрозою застосування такого насильства до Страхувальника або осіб, що мають трудові відносини або пов'язані будь-якими договорами зі Страхувальником або іншими учасниками перевезення.

- 1.20. **Диспаша** - документ, складений диспашером, який підтверджує факт наявності «загальної аварії» та містить розрахунок по її розподілу між вантажовласником і власником транспортного засобу (на якому здійснюється перевезення) пропорційно вартості вантажу, судна і фрахту.
- 1.21. **Диспашер** - уповноважена особа, яка встановлює факт наявності «загальної аварії» та здійснює розрахунок по її розподілу.
- 1.22. **Дорожньо-транспортна пригода (ДТП)** - подія, що виникла у процесі руху чи стоянки наземного транспортного засобу і спричинила загибель або тілесні ушкодження людей, пошкодження транспортних засобів, споруд, вантажів чи інші матеріальні збитки.
- 1.23. **Додаткові витрати** - витрати, пов'язані з перевезенням або зберіганням вантажу (багажу), зокрема, фрахт, плата за перевезення, сума мита, митних зборів, податків та платежів, які сплачуються при ввезенні/вивезенні вантажів (багажу) на/з митної території країни та/або інші додаткові витрати пов'язанні з транспортуванням/зберіганням вантажу (багажу), якщо такі витрати не враховані в ціні/вартості вантажу.
- 1.24. **Договір страхування** - письмова угода укладена між Страхувальником і Страховиком, згідно з якою Страховик бере на себе зобов'язання за визначену Договором страхування плату (страхову премію) здійснити страхову виплату відповідно до умов Договору страхування шляхом відшкодування Страхувальнику (іншій особі, визначеній Договором страхування) збитку, понесеного ними у зв'язку з пошкодженням, псуванням, знищенням або втратою застрахованого вантажу та/або багажу (вантажобагажу).
- 1.25. **Договір перевезення** - договір, за яким одна сторона (перевізник) зобов'язується доставити ввірений їй іншою стороною (відправником) вантаж до пункту призначення і видати уповноваженій на одержання вантажу особі (одержувачу), а відправник зобов'язується сплатити за перевезення вантажу встановлену плату.
- 1.26. **Експедитор** - суб'єкт господарювання, який за дорученням фізичних або юридичних осіб та за їх рахунок виконує або організовує виконання транспортно-експедиторських послуг, визначених договором транспортного експедирування.
- 1.27. **Зареєстрований багаж** - багаж, який перевізник прийняв під свою відповідальність для перевезення з наданням пасажиру відповідного документу - багажної квитанції, багажної бирки тощо.
- 1.28. **Затримка (прострочення) доставки вантажу** - недоставлення вантажу в узгоджений термін або, якщо вантаж не був доставлений в узгоджений термін, перебільшення часу, який був би необхідний сумлінному перевізнику, над фактичною тривалістю перевезення з урахуванням обставин справи, зокрема, у випадку часткового завантаження транспортного засобу, часу, необхідного при звичайних умовах для комплектації вантажів для повного завантаження;
- 1.29. **Застраховане перевезення** - зазначене належним чином у Договорі страхування перевезення вантажу.
- 1.30. **Зміна ступеню ризику** - зміна будь-якої інформації щодо застрахованого вантажу/багажу, яка зазначена в Заяві на страхування та Договорі страхування.
- 1.31. **Зникнення судна/транспортного засобу безвісти** - тривала безвісна відсутність транспортного засобу, яка приймається за його дійсну повну загибель.
- 1.32. **Інкотермс** - міжнародні комерційні умови, комплекс міжнародних офіційних правил з тлумачення найбільш широко використовуваних торговельних термінів (умов) в галузі міжнародної торгівлі.
- 1.33. **Ізотерм (ізотермічний фургон або контейнер)** - герметична система, в якій постійна температура підтримується завдяки шару теплоізоляційного матеріалу, без використання власних холодильних установок.
- 1.34. **Ідентифікація** – встановлення особи Страхувальника на підставі оригіналів або належним чином засвідчених копій документів, під час його звернення до Страховика з метою укладання Договору страхування та/або отримання страхового відшкодування.
- 1.35. **Камера схову** - спеціально обладнане приміщення для короткочасного зберігання ручної поклажі, багажу пасажирів.
- 1.36. **Кінцевий пункт (порт) розвантаження** - пункт (порт), в який повинен бути доставлений застрахований вантаж відповідно до умов коносаменту, та зазначений у Договорі страхування.
- 1.37. **Коносамент** - документ, що видається перевізником вантажу (багажу) вантажовідправнику в посвідчення прийняття вантажу (багажу) до перевезення з зобов'язанням доставити вантаж (багаж) до пункту призначення та передати його законному власнику коносамента.
- 1.38. **Комерційний акт** - документ, що підтверджує факт втрати, загибелі, недостачі, псування чи пошкодження вантажу (багажу) при передачі його вантажоодержувачу (відповідному суб'єкту перевезення) в пункті призначення, або в пункті, де був встановлений такий факт.
- 1.39. **Крадіжка зі зломом** - таємне викрадення вантажу (багажу) шляхом вчинення однієї або декількох нижчезазначених дій та наявності ознак їх вчинення:
- 1.39.1. злому дверей, вікон, замків, пломб тощо, або заподіяння пошкоджень конструктивним елементам будівель, приміщень, транспортних засобів чи контейнерів;
- 1.39.2. проникнення в будівлі, приміщення, транспортні засоби або контейнери за допомогою використання відмичок, інших технічних засобів, підроблених ключів або ключів власника викрадених під час крадіжки/розбою/грабежу;
- 1.39.3. проникнення в місце, де знаходиться вантаж, через отвори, які не призначені в звичайних умовах для проникнення людей (вентиляційний отвір, аварійний вихід тощо).

- 1.40. **Класифікаційне товариство** - установа, що займається реєстрацією суден та оцінюванням їх характеристик за допомогою інституту сюрвеєрів на основі розроблених товариством правил побудови суден різних типів.
- 1.41. **Лосс-аджастер** - експерт, який має право встановлювати наявність або відсутність факту настання страхового випадку та виконувати усі функції сюрвеєра.
- 1.42. **Локаут** - масове звільнення працівників у випадку банкрутства підприємства або з метою придушення або уникнення страйку.
- 1.43. **Ліхтер** - несамохідне морське судно для перевезення вантажів, а також для безпричальних вантажних операцій при завантаженні/розвантаженні на рейді морських суден з глибокою осадкою, які не можуть увійти в порт.
- 1.44. **Морський протест** - оформлена в установленому порядку офіційна письмова заява капітана (шкіпера) морського або річкового судна компетентним посадовим особам з метою забезпечення доказів для захисту прав і законних інтересів судновласника в тих випадках, коли під час плавання або стоянки судна мала місце подія (загальна або часткова аварія), яка може бути підставою для пред'явлення до судновласника майнових вимог (претензій).
- 1.45. **Морехідний стан судна** - сукупність властивостей судна, які забезпечують його експлуатацію за призначенням відповідно до норм, критеріїв та вимог, встановлених класифікаційним товариством, що здійснює технічний нагляд за судном.
- 1.46. **Момент прийняття вантажу (багажу) до перевезення** - момент, коли уповноважений представник перевізника поставив свій підпис на транспортних документах, які підтверджують прийняття вантажу до перевезення.
- 1.47. **Мультимодальні (змішані) перевезення** - вантажоперевезення з використанням кількох різних видів транспорту.
- 1.48. **Незарєєстрований багаж** - будь-який багаж пасажирів, крім зарєєстрованого, в тому числі ручна поклажа, що перевозиться транспортним засобом у його салоні.
- 1.49. **Необережність** - поділяється на злочинну самовпевненість та злочинну недбалість. Необережність є злочинною самовпевненістю, якщо особа передбачала можливість настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), але легковажно розраховувала на їх відвернення. Необережність є злочинною недбалістю, якщо особа не передбачала можливості настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності) хоча повинна була і могла їх передбачити.
- 1.50. **Окреме перевезення** - це перевезення конкретної партії вантажу, розміщеного у контейнерах, камерах, ящиках, навалом або іншим способом в/на узгодженому транспортному засобі (транспортних засобах), за визначеним маршрутом від пункту відправлення до пункту призначення за один раз і за одними супровідними документами.
- 1.51. **Одержувач страхового відшкодування** - особа, яка одержує страхове відшкодування згідно з умовами договору страхування.
- 1.52. **Піратство** - морський розбій, насильницькі дії, протиправне захоплення судна та (або) вантажу у відкритому морі.
- 1.53. **Перевізник** - юридична особа або фізична особа-підприємець, яка взяла на себе зобов'язання і відповідальність за договором перевезення вантажу за доставку до місця призначення довіреного їй вантажу, перевезення вантажів та їх видачу (передачу) вантажодержувачу або іншій особі, зазначеній у документі, що регулює відносини між вантажовідправником та перевізником або експедитором та перевізником.
- 1.54. **Пакувальний лист** - комерційний документ, що містить перелік предметів, які складають одне вантажне місце (ящик, коробку, контейнер). Пакувальний лист підписується пакувальником та вкладається в кожне вантажне місце, що має змішаний асортимент. Пакувальний лист використовується під час встановлення та оплати збитків.
- 1.55. **Прямі збитки** - поточна вартість витрат на відтворення, заміщення або відшкодування дійсної вартості вантажу без урахування не отриманої майбутньої вигоди.
- 1.56. **Пошкодження вантажу (багажу)** - порушення цілісності конструкції або руйнування вузлів (агрегатів) вантажу (багажу) або заміна властивостей вантажу (багажу), які виникли у результаті неочікуваного зовнішнього впливу (дії) та які погіршують споживчі властивості вантажу (багажу) і роблять його тимчасово або частково неспроможним до виконання функцій, до яких він був первинно призначений.
- 1.57. **Подія** - будь-яка подія або серія послідовних подій, що є наслідком одного випадку.
- 1.58. **Потертість** - часткове пошкодження зовнішнього покриття вантажу, що виникає при транспортуванні вантажів без додаткового зовнішнього упакування.
- 1.59. **Повна загибель (повне знищення) вантажу** - безповоротна втрата застрахованого вантажу внаслідок впливу небезпек та випадковостей, на випадок настання яких здійснювалося страхування. Шкода, нанесена вантажу, досягає такого ступеню, при якому настає втрата вантажем своїх експлуатаційних споживчих якостей, внаслідок чого унеможливується їх відновлення і подальше використання вантажу за своїм призначенням.
- 1.60. **Право регресу (право вимоги)** - право Страховика вимагати від особи, відповідальної за збиток, заподіяний застрахованому вантажу (багажу), відшкодування фактичних витрат Страховика, пов'язаних із настанням страхового випадку.

- 1.61. **Правомірний одержувач** - фізична або юридична особа, визначена в товарно - транспортній накладній, як вантажоодержувач, і яка володіє правом власності на вантаж або уповноважена належним чином іншою юридичною або фізичною особою на одержання вантажу.
- 1.62. **Пункт (порт) лиха** - морський (річковий) порт, в який заходить судно, аеропорт, в який сідає літак, або станція, на яку прибуває наземний транспортний засіб, який потерпів аварію, або на якому сталася страхова подія.
- 1.63. **Період страхування** - частина строку, протягом якого діє Договір страхування.
- 1.64. **Рефрижератор** - транспортний засіб (автомобіль (причіп), залізничний вагон, контейнер, морське судно) який має термоізований корпус, обладнаний холодильною/тепловою установкою та призначений для перевезення вантажів, що вимагають дотримання певного температурного режиму.
- 1.65. **Рахунок-фактура** - документ, що виписується продавцем на ім'я покупця та засвідчує фактичну вартість поставки товару.
- 1.66. **Ринкова вартість вантажу** - ціна придбання товару, що перевозиться, або аналогічного товару з включенням розумних і підтверджених документально витрат (включаючи накладні) в звичному розмірі, або середня оптова ціна придбання аналогічних товарів у країні продавця.
- 1.67. **Треті особи** - будь-які особи, крім Страховика, Страхувальника, Вигодонабувача, Водіїв та їх уповноважених представників.
- 1.68. **Склад тимчасового зберігання** - приміщення або відкриті майданчики, спроектовані під складське зберігання, забезпечені під'їзними шляхами, обладнанням для вантажно-розвантажувальних робіт, обладнанням для забезпечення температурного режиму зберігання, а також оснащені системою охорони від несанкціонованого доступу до вантажів (багажу), що знаходяться на зберіганні.
- 1.69. **Страховий акт** - документ, складений Страховиком у разі настання страхового випадку, що містить відомості, які дають можливість з'ясувати причини настання страхового випадку і розмір збитку, відповідність обставин збитку умовам страхування, право Страхувальника на отримання страхового відшкодування, розмір страхового відшкодування.
- 1.70. **Спеціальні права запозичення (СПЗ)** - розрахункова одиниця визначена Міжнародним валютним фондом. Страхове відшкодування в разі необхідності переводиться в національну валюту України або іноземну валюту за офіційним курсом до одиниці СПЗ, встановленим НБУ на дату здійснення платежу.
- 1.71. **Сторони Договору страхування** - Страховик та Страхувальник.
- 1.72. **Страхова премія (страховий внесок, страховий платіж)** - плата у грошовій формі за страхування, яку Страхувальник зобов'язаний сплатити Страховику згідно з Договором страхування.
- 1.73. **Страхова сума** - грошова сума, в межах якої Страховик відповідно до умов страхування зобов'язаний провести виплату при настанні страхового випадку.
- 1.74. **Страхове відшкодування** - грошові кошти, що виплачуються Страховиком у разі настання страхового випадку відповідно до умов Договору страхування.
- 1.75. **Страховий випадок** - подія, передбачена Договором страхування, ризик виникнення якої застрахований, з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або іншій особі, визначеній у Договорі страхування.
- 1.76. **Страховий ризик** - подія, на випадок виникнення якої проводиться страхування, яка має ознаки ймовірності та випадковості настання
- 1.77. **Страховий тариф** - ставка страхової премії з одиниці страхової суми за визначений строк страхового покриття.
- 1.78. **Страхувальник** - юридична особа або дієздатна фізична особа або особа, зареєстрована, як фізична особа - підприємець, яка уклала зі Страховиком Договір страхування.
- 1.79. **Страхове покриття** - сукупність строкових, територіальних та вартісних складових страхового захисту, що надається відповідно до Договору страхування.
- 1.80. **Строк дії страхового покриття** - період, протягом якого діє страхове покриття та в разі настання страхового випадку під час якого Страховик зобов'язаний здійснити виплату страхового відшкодування відповідно до умов Договору страхування.
- 1.81. **Субліміт відповідальності** - це встановлений Договором ліміт відповідальності Страховика в межах страхової суми, який обмежує загальну суму виплачених за період страхування страхового відшкодування по ризику або групі ризиків, на які поширюється такий субліміт.
- 1.82. **Сюрвеєр** - експерт, який здійснює кваліфікований огляд та оцінку придатності транспортних засобів до перевезення вантажів, і має право давати офіційний висновок щодо стану вантажу, обсягу і розміру пошкоджень та збитків при аваріях.
- 1.83. **Товарно-транспортна накладна** - єдиний для всіх учасників транспортного процесу юридичний документ, що призначений для списання товарно-матеріальних цінностей, обліку на шляху їх переміщення, оприбуткування, складського, оперативного та бухгалтерського обліку, а також для розрахунків за перевезення вантажу та обліку виконаної роботи;
- 1.84. **Транспортний засіб (далі – ТЗ):**
- 1.84.1. водний транспорт - самохідна або несамохідна плавуча споруда, яка використовується для торговельних, приватних, спеціальних або інших цілей (морське або річкове судно, баржа, паром тощо);

- 1.84.2. автомобільний транспорт (у тому числі причепа до нього), що використовується для перевезення вантажів, пасажирів, багажу і пошти;
- 1.84.3. залізничний рухомий склад (напіввагон, платформа, цистерна, рефрижератор тощо) та контейнери;
- 1.84.4. повітряний транспорт (літак, вертоліт тощо).
- 1.85. **Фрахт** - обумовлена договором або законом плата за перевезення вантажу/багажу. Сплачуються перевізнику відправником вантажу або фрахтувальником.
- 1.86. **Фрахтувальник** - сторона договору фрахтування, яка пред'являє вантаж для перевезення.
- 1.87. **Франшиза** - частина збитків, що не відшкодовується Страховиком згідно з Договором страхування.
- 1.87.1. Франшиза розподіляється на «безумовну» та «умовну» і може встановлюватися як у відсотках страхової суми та/або розміру збитків, так і в грошовому еквіваленті.
- 1.87.2. *«Безумовна» франшиза* - передбачає зменшення розміру страхового відшкодування по кожному страховому випадку на розмір такої франшизи.
- 1.87.3. *«Умовна» франшиза* - передбачає звільнення Страховика від зобов'язань по відшкодуванню збитків, що не перевищують розміру такої франшизи. Якщо розмір збитку перевищує встановлену франшизу, то при розрахунку страхового відшкодування франшиза не вираховується.
- 1.88. **Чартер – партія** - документ, що містить умови договору морського перевезення вантажів та/або багажу у випадку оренди фрахтувальником всього або частини судна.
- 1.89. **Часткова аварія** – під частковою аварією розуміється все, що не відноситься до загальної аварії; ненавмисні збитки, завдані судну або вантажу, або зв'язані з їх пошкодженням. Збитки по частковій аварії сплачує (несе) той, хто їх потерпів або той, хто винен в їх настанні.
- 1.90. Інші поняття та/або терміни, які вживаються в цих ЗУСП та/або Договорі, використовуються у значеннях, визначених Законами України «Про страхування», «Про фінансові послуги та фінансові компанії», іншими законодавчими актами України.

2. ЗАГАЛЬНІ УМОВИ СТРАХОВОГО ПОКРИТТЯ

- 2.1. **Предметом Договору страхування** є передача Страхувальником за плату ризику, пов'язаного з об'єктом страхування, Страховику на умовах, визначених Договором страхування.
- 2.2. **Об'єкт страхування** – вантаж та багаж (вантажобагаж), яке зазначене у Договорі страхування, та/або можливі збитки чи витрати, яких може зазнати Страхувальник (Вигодонабувач) при настанні страхового випадку.
- 2.3. На підставі цих ЗУСП Страховик укладає договори страхування зі Страхувальниками [(власниками вантажів, вантажовідправниками, вантажоодержувачами або іншими особами, які можуть зазнати збитків в результаті випадкової загибелі або пошкодження вантажу (вантажобагажу)] за наявності у них заснованого на законі, договорі або інших правових підставах страхового інтересу щодо до вантажу та (або) багажу, запропонованого до страхування.
- 2.4. На підставі цих ЗУСП можуть бути укладені договори страхування вантажу чи багажу при експортно – імпорتنих, транзитних, внутрішніх, внутрішньоміських перевезеннях, а також при перевезеннях цінних вантажів.
- 2.5. Договори страхування укладаються на перевезення вантажу або багажу, що здійснюються наступними способами транспортування (перевезення):
- 2.5.1. наземне транспортування (перевезення): автомобільні перевезення або залізничні перевезення;
- 2.5.2. перевезення повітряним транспортом;
- 2.5.3. перевезення водним транспортом: морські перевезення або перевезення внутрішнім водним транспортом;
- 2.5.4. комбіноване (змішане, мультимодальне) перевезення - включає перевезення декількома видами транспорту, в тому числі транспортування трубопроводом, за одним товаророзпорядчим документом;
- 2.5.5. поштові відправлення.
- 2.6. За цими ЗУСП може бути застрахований тільки належно упакований та підготовлений до перевезення вантаж чи багаж, що перевозяться професійними перевізниками, які мають право на здійснення відповідної діяльності (з урахуванням п. 2.7 цих ЗУСП).
- 2.7. **Умови прийняття вантажу/багажу на страхування:**
- 2.7.1. Щодо упаковки, кріплення та підготовки вантажу до перевезення:
- 2.7.1.1. упаковка і кріплення вантажу повинні бути в справному стані та відповідати умовам та маршруту перевезення, а також стандартам і технічним умовам, що встановлюють вимоги до відповідного упаковки, розміщення та кріплення вантажів.
- 2.7.2. Щодо засобів перевезення:
- 2.7.2.1. перевезення застрахованого вантажу **автомобільним транспортом** здійснюються ТЗ (автомобіль, причіп), що мають відповідну вантажопідйомність, за типом відповідають виду застрахованого вантажу, належним чином обладнані, а перевезення цінних вантажів (дорогоцінні метали та каміння, витвори мистецтва тощо) здійснюються у супроводі відомчої охорони та експедитора;
- 2.7.2.2. **морські (річкові або змішані) судна**, що транспортують застраховані вантажі повинні мати класифікацію класифікаційних товариств.

2.7.2.2.1. вимоги застереження щодо класифікації судна не розповсюджуються на судна, баржі та інші водні ТЗ, що використовуються задля навантаження або розвантаження морського судна, якщо вони не залишають акваторію порту;

2.7.2.2.2. вантажі, що перевозяться механічними самохідними суднами, що виходять за рамки зазначених в п.2.7.2.2. цих ЗУСП умов, покриваються виключно у випадку окремо погоджених умов страхування та сплати додаткової страхової премії.

2.7.2.3. перевезення **залізничним транспортом** здійснюються відповідним видом залізничного рухомого складу (вагон, цистерна, контейнер тощо), що відповідає умовам перевезення застрахованого вантажу;

2.7.2.4. **авіатранспортні перевезення** здійснюються авіаційним перевізником, який має ліцензію на здійснення перевезень вантажу (багажу), та авіатранспортом, що має спеціально обладнаний відсік для перевезення вантажу (багажу).

2.8. Страхові ризики:

2.8.1. Страховими ризиками, на випадок настання яких здійснюється страхування за цими ЗУСП, є пошкодження, втрата або загибель (часткова загибель) вантажу (багажу), внаслідок випадковостей та небезпек перевезення.

2.8.2. Договір страхування може бути укладений на підставі однієї з нижченаведених умов страхового покриття, що обираються залежно від способу транспортування (перевезення) вантажу та інших факторів, а саме:

2.8.2.1. **Варіант страхування ІСС «А» - «З відповідальністю за всі ризики».**

За Договором страхування, укладеним за цією умовою підлягають відшкодуванню всі збитки від загибелі, втрати або пошкодження всього чи частини застрахованого вантажу, за винятком випадків та обмежень передбачених **Розділом 12** цих ЗУСП та Договором страхування.

2.8.2.2. **Варіант страхування ІСС «В» - «З відповідальністю за часткову аварію».**

За Договором страхування, укладеним за цією умовою підлягають відшкодуванню збитки від загибелі або пошкодження всього чи частини застрахованого вантажу, що стались внаслідок чи з причин:

2.8.2.2.1 пожежі або вибуху;

2.8.2.2.2 посадки судна на мілину, викидання на берег, затоплення або перевертання;

2.8.2.2.3 перекидання наземного ТЗ або сходження з рейок залізничного рухомого складу;

2.8.2.2.4 зіткнення або контакту судна, ліхтера чи баржі або будь-якого іншого ТЗ з будь-яким зовнішнім об'єктом, крім води;

2.8.2.2.5 розвантаження вантажу в порту (пункті) лиха, якщо воно було викликане ризиками, проти яких здійснювалось страхування;

2.8.2.2.6 землетрусу, виверження вулкану або удару блискавки;

2.8.2.2.7 змиву вантажу хвилею чи викидання вантажу за борт з ціллю рятування судна;

2.8.2.2.8 проникнення морської, озерної чи річної води в судно, ліхтер чи баржу, інший транспортний засіб, контейнер, ліфтован чи місце зберігання;

2.8.2.2.9 повної загибелі цілого місця вантажу, що був викинутий за борт або випав під час розвантаження чи навантаження на судно, ліхтер або баржу.

2.8.2.3. **Варіант страхування ІСС «С» - «Без відповідальності за пошкодження, крім випадків загибелі (катастрофи)».**

За Договором страхування, укладеним за цією умовою підлягають відшкодуванню збитки від загибелі або пошкодження всього чи частини застрахованого вантажу, що стались внаслідок чи з причин:

2.8.2.3.1 пожежі або вибуху;

2.8.2.3.2 посадки судна на мілину, викидання на берег, затоплення або перевертання;

2.8.2.3.3 перекидання наземного ТЗ або сходження з рейок залізничного рухомого складу;

2.8.2.3.4 зіткнення або контакту судна, ліхтера чи баржі або будь-якого іншого ТЗ з будь-яким стороннім предметом, крім води;

2.8.2.3.5 розвантаження вантажу в порту (пункті) лиха, якщо воно було викликане ризиками, проти яких здійснювалось страхування.

2.8.2.3.6 викидання палубного вантажу за борт з ціллю рятування судна.

2.8.2.4. **Варіант страхування ІСС «Н» – «З відповідальністю за названі ризики».**

За Договором страхування, укладеним за цією умовою можуть бути відшкодовані збитки від загибелі, втрати або пошкодження всього чи частини застрахованого вантажу, що стались внаслідок:

2.8.2.4.1 аварійної посадки повітряного транспортного засобу, що перевозить вантаж;

2.8.2.4.2 дорожньо-транспортної пригоди з автомобільним транспортом;

2.8.2.4.3 пошкодження судна кригою;

2.8.2.4.4 пожежі, вибуху;

2.8.2.4.5 природних явищ (буря, ураган, шторм, вихор, буря, смерч, град, злива, повінь, паводок, торнадо, тайфун, цунамі, селеві потоки, зсув/осідання ґрунту, гірські обвали, схід лавини, каменепад, виверження вулкану);

2.8.2.4.6 випадковостей або інцидентів при навантаженні, перевантаженні, укладенні, розвантаженні вантажу та прийомі транспортним засобом палива;

2.8.2.4.7 недоставляння всього або частини вантажу (цілих вантажних місць);

2.8.2.4.8. протиправних дій третіх осіб (ПДТО), а саме:

2.8.2.4.8.1. викрадення всього або частини вантажу (цілих вантажних місць) шляхом крадіжки зі зломом, грабежу, розбою;

2.8.2.4.8.2. навмисного пошкодження або знищення всього або частини вантажу (цілих вантажних місць) третіми особами, включаючи підпал;

2.8.2.4.8.3. викрадення всього або частини вантажу (цілих вантажних місць) з застосуванням шахрайських дій третіх осіб, у тому числі з використанням імені одержувача, його агента або митного органу, їх бланків, штампів та/або печаток, а також підроблених товаророзпорядчих та/або митних документів;

2.8.2.4.9. пропажа безвісти транспортного засобу разом з застрахованим вантажем;

2.8.2.4.10. піратських дій;

2.8.2.4.11. баратрії;

2.8.2.4.12. провалу та (або) руйнування інженерних споруд.

У разі, якщо деякі або всі з зазначених в цьому пункті ризиків не включені в обсяг страхового покриття згідно з умовами Договору страхування, укладеному на підставі цих ЗУСП, ці ризики є виключеннями зі страхових випадків за таким Договором страхування.

2.8.3. За цими ЗУСП та якщо це прямо передбачено в Договорі страхування відшкодуванню підлягають збитки/витрати Страхувальника, що мають прямий та безпосередній зв'язок зі страховими ризиками, передбаченими в **п.п. 2.8.2.1. - 2.8.2.3.** (варіанти: ICC «А», ICC «В», ICC «С») цих ЗУСП, а саме:

2.8.3.1. витрати з загальної аварії (у випадку перевезення застрахованого вантажу водним транспортом), розподілені або призначені відповідно до договору перевезення (фрахтування) та (або) відповідно до ст. 277-293 «Кодексу торговельного мореплавства України», викликані необхідністю або пов'язані з необхідністю уникнення загибелі (збитків) з будь-якої причини, за винятком випадків, передбачених **Розділом 12** цих ЗУСП та Договором страхування;

2.8.3.2. усі необхідні та доцільно зроблені витрати на рятування застрахованого вантажу в частці вантажу та (або) фрахту, а також витрати по зменшенню збитку та встановленню його розміру, якщо такий збиток відшкодовується за умовами Договору страхування.

2.8.4. Договором страхування може бути передбачено відшкодування частки відповідальності Страхувальника за договором перевезення, який включає в себе застереження **«Про зіткнення з вини обох сторін»**, в межах страхової суми за таким Договором страхування.

У випадку виникнення будь-яких претензій з боку судновласників за зазначеним застереженням Страхувальник зобов'язаний протягом **3 (трьох)** робочих днів з моменту отримання претензій повідомити про це Страховика, який має право за власний рахунок захищати Страхувальника від таких претензій.

2.8.5. Договором страхування може бути передбачено включення в обсяг страхового покриття ризиків, що виникають під час проміжного (тимчасового) зберігання застрахованого вантажу у пунктах перевантажень/перевалок та/або під час зберігання застрахованого вантажу в місці доставки (вивантаження) /експозиції (з урахуванням Додаткових умов (застереження) зазначених в **п.п. 18.19 - 18.20** цих ЗУСП).

При цьому, строк проміжного (тимчасового) зберігання застрахованого вантажу є обмеженим строком, з моменту доставки такого вантажу в місце перевантажень/перевалок, але в будь-якому випадку не більше **30 (тридцяти)** послідовних календарних днів в кожному з пунктів проміжного (тимчасового) зберігання з дня доставки застрахованого вантажу в такі пункти проміжного (тимчасового) зберігання.

2.8.6. Якщо це передбачено Договором страхування, Страховик відшкодовує збитки внаслідок пошкодження або загибелі застрахованого вантажу під час навантаження, перевантаження, укладення, розвантаження вантажу та прийомі транспортним засобом палива.

2.8.7. Якщо це передбачено Договором страхування, Страховик відшкодовує нижчезазначені витрати, пов'язані зі страховим випадком:

2.8.7.1. витрат на розвантаження, перевантаження, тимчасове зберігання, а також додаткові витрати на продовження перевезення до порту (пункту) призначення, зазначеного в Договорі страхування, що виникають внаслідок настання страхового випадку після початку дії Договору страхування, за умови, що такі витрати були доцільні або здійснені за вказівкою Страховика;

2.8.7.2. витрат, пов'язаних із приведенням пошкодженого вантажу в транспортабельний стан (переупаковка, сортування, просушка тощо), якщо це економічно доцільно. Якщо витрати, пов'язані з приведенням пошкодженого вантажу в транспортабельний стан включають в себе витрати з вимушеного відхилення від рейсу, що призводить до запобігання збитку, вони також підлягають відшкодуванню Страховиком;

2.8.7.3. витрат на розслідування причин та обставин події, що може бути визнана страховим випадком;

2.8.7.4. інших витрат, пов'язаних зі страховим випадком, за згодою Сторін.

2.8.8. За умови сплати додаткового страхового платежу до обсягу страхового покриття зазначеного у **п.п.2.8.2.1-2.8.2.3** цих ЗУСП (варіанти: ICC «А», ICC «В», ICC «С») можуть бути включені наступні ризики:

2.8.11.1. **«Воснні ризики»** зазначені в **п. 12.1.3** цих ЗУСП;

2.8.11.2. **«Страйкові ризики»** зазначені в **п.12.1.4** цих ЗУСП;

2.8.11.3. **«Ризики тероризму»** зазначені в **п. 12.1.5** цих ЗУСП;

2.8.11.4. «**Ризики, пов'язані з нелояльністю співробітників Страхувальника**», зазначених в п. 12.1.6 цих ЗУСП.

2.8.12. Застрахований вантаж, що перевозиться за згодою Страхувальника на палубі водного ТЗ, є застрахованим на умовах Варіанту ІСС «В» відповідно до п. 2.8.2.2 цих ЗУСП, якщо інше не передбачено Договором. При цьому, дане положення не застосовується до застрахованого вантажу, що перевозиться на палубі водного ТЗ в стандартних морських контейнерах.

2.9. Договором страхування можуть бути передбачені додаткові умови (застереження), зазначені в Розділі 18 цих ЗУСП, не обмежуючись наведеним в ньому переліком додаткових умов (застережень), згідно з якими можуть бути розширені або обмежені умови Договору страхування.

2.10. **Страховим випадком** за цими ЗУСП є втрата, знищення або пошкодження застрахованого вантажу (багажу) під час перевезення, внаслідок несподіваних і непередбачених подій (страхових ризиків), зазначених у п. 2.8 цих ЗУСП та передбачених Договором страхування, що сталися на маршруті перевезення протягом строку дії Договору страхування, підтверджені документально і не підпадають під виключення і обмеження страхування.

2.11. **Територія дії Договору страхування** (територія дії страхового захисту).

2.11.1. Дія Договору поширюється на територію всіх країн (включаючи територію України), у напрямку або в межах маршруту транспортування (перевезення) вантажу, зазначеного в Договорі страхування, за винятком територій зазначених в п. 2.11.3. цих ЗУСП, якщо інше не передбачене Договором страхування.

2.11.2. Найменування та адреса пункту відправлення, пункту призначення, пункту навантаження та/або перевантаження (перевалки) встановлюються згідно з транспортними документами та зазначаються у Договорі страхування.

2.11.3. Договір страхування укладений на підставі цих ЗУСП не діє на:

2.11.3.1. території України, які тимчасово окуповані російською федерацією, зони/райони воєнних або бойових дій, збройних конфліктів, території дії будь-яких озброєних незаконних формувань та дванадцятимильні прибережні зони біля цих територій;

2.11.3.2. всієї міжнародно визнаної території російської федерації та Республіки Білорусь;

2.11.3.3. частини території Грузії, а саме Абхазії та Південної Осетії;

2.11.3.4. частини території Республіки Молдова, а саме території Придністровської Молдавської Республіки;

2.11.3.5. території Турецької Республіки Північного Кіпру.

2.11.3.6. території Афганістану, Демократичної Республіки Конго, Джибуті, Еритреї, Ємену, Іраку, Ірану, Камеруну, Корейської Народно-Демократичної Республіки, Кот-Д'Івуару, Ліберії, Лівану, Лівії, Нігерії, Південного Судану, Сирії, Сомалі, Судану, Сьєрра-Леоне.

2.11.3.7. географічній території Гвінейської затоки.

2.11.4. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені інші обмеження щодо території страхового покриття та маршруту перевезення.

2.12. **Строк дії Договору страхування.**

2.12.1. Строк дії Договору страхування встановлюється за згодою Страховика і Страхувальника та зазначається у Договорі страхування.

2.12.2. Договором страхування можуть бути передбачені часові обмеження щодо дії страхового захисту за Договором страхування (періоди страхування) в межах загального строку дії Договору страхування.

2.12.3. Договір страхування набирає чинності з 00 годин 00 хвилин (за київським часом) дня, наступного за днем надходження страхової премії чи її першої частини (у разі сплати страхової премії частинами) у повному обсязі на поточний рахунок Страховика або страхового посередника, якщо інше не передбачено Договором страхування. Договором може бути передбачено, що якщо Страхувальник не сплатив страховий платіж (його першу частину за перший період страхування) у строк та в обсязі, що визначені Договором - такий Договір вважається таким, що не набув чинності.

2.12.4. Зобов'язання Страховика (страховий захист) за Договором страхування стосовно кожного окремого перевезення вантажу починає діяти (з урахуванням п. 2.12.3. цих ЗУСП) в момент, коли застрахований вантаж буде завантажено в/на транспортний засіб в пункті відправлення (на складі / в порту / залізничній станції / аеропорту) та діє протягом всього періоду транспортування вантажу за обумовленим у Договорі страхування маршрутом перевезення (включаючи пункти перевалки, обробки вантажу, переупаковки, накопичування вантажу в порту, зберігання на складах в пунктах перевантажень та перевалок, очікування початку рейсу, на період експозиції, якщо це передбачено умовами Договору страхування).

2.12.5. Страховий захист стосовно кожного окремого перевезення вантажу закінчується при виконанні будь-якої з зазначених нижче подій, залежно від того, яка подія відбудеться раніше:

2.12.5.1. з моменту доставки вантажу на склад вантажоодержувача чи будь-який інший кінцевий пункт доставки чи кінцеве місце зберігання в пункті призначення, зазначеному Договорі страхування;

2.12.5.2. з моменту доставки вантажу на будь-який інший склад або будь-яке інше місце зберігання, узгоджене зі Страховиком, що знаходиться в пункті, який передує кінцевому пункту призначення зазначеному в Договорі страхування, для складування іншого, ніж передбачено звичайним порядком перевезення або для подальшого перевезення окремими партіями (в т.ч. для безпосереднього відвантаження споживачем);

2.12.5.3. з моменту закінчення **30 (тридцяти)** послідовних календарних днів після вивантаження застрахованого вантажу з транспортного засобу в пункті призначення при наземному транспортуванні або **60(шістдесяти)** послідовних календарних днів після вивантаження застрахованого вантажу з морського судна в кінцевому порту розвантаження при морському перевезенні, якщо інші строки не передбачені Договором страхування.

2.12.6. Якщо після розвантаження з морського судна або іншого транспортного засобу в кінцевому порту (пункті) призначення, але до закінчення строку дії Договору страхування, застрахований вантаж необхідно буде доставити в будь-який інший пункт призначення, відмінний від зазначеного у Договорі страхування, Договір, залишаючись в силі, буде діяти лише до початку перевезення застрахованого вантажу в інший пункт призначення.

2.12.7. Договір страхування припиняє дію (крім випадків, зазначених в **п. 2.12.8.** цих ЗУСП), якщо без попереднього узгодження зі Страховиком:

- змінюється територія (напрямок, маршрут) транспортування вантажу;
- відбудуться будь – які зміни в звичайному порядку перевезення;
- перевезення вантажу закінчиться не в тому порту (пункті) призначення, який був зазначений в Договорі страхування, або перевезення закінчиться інакше, ніж зазначено у **п. 2.12.5.** цих ЗУСП. При цьому, Страховик не відшкодовує збитки, що настали внаслідок змін в зазначених обставинах.

2.12.8. Договір страхування продовжує діяти під час затримки в доставці застрахованого вантажу внаслідок обставин, що перебувають поза контролем Страхувальника, зокрема:

2.12.8.1. у випадку будь-якого відхилення від маршруту перевезення зумовленого неможливістю слідувати за обраним маршрутом через умови, що об'єктивно змінилися (кліматичні, у випадку воєнних дій, тощо);

2.12.8.2. у випадку вимушеного розвантаження, повторного навантаження або перевантаження/перевалки (в т.ч. з одного судна на інше) застрахованого вантажу;

2.12.8.3. у випадку будь-якої іншої зміни в перевезенні, що виникла у зв'язку з використанням судновласниками або фрахтувальниками своїх прав, зафіксованих в договорі (контракті) про перевезення.

Про всі такі зміни в строках доставки, Страхувальник зобов'язаний письмово повідомляти Страховика.

2.12.9. Якщо Страхувальник повідомить Страховика про настання зазначених в **п. 2.12.7.** цих ЗУСП обставин та сплатить додатковий страховий платіж, якщо інше не передбачене Договором страхування, Договір страхування продовжує діяти:

2.12.9.1. до моменту продажу вантажу або доставки його у порт (пункт) призначення, зазначений у договорі перевезення, або, якщо зі Страховиком не узгоджено інше, до закінчення **60 (шістдесяти)** днів після прибуття застрахованого вантажу в такий порт або пункт (залежно від того, яка подія відбудеться раніше), або

2.12.9.2. якщо вантаж перевозиться протягом зазначених **60 (шістдесяти)** днів (або будь-якого іншого більш тривалого періоду, узгодженого зі Страховиком) у порт (пункт) призначення, зазначений у договорі перевезення, або в будь-який інший порт або пункт призначення, до моменту припинення дії Договору страхування згідно з **п.2.12.5.** цих ЗУСП.

2.12.10. Якщо після початку дії Договору страхування Страхувальник змінює порт (пункт) призначення, Договір страхування залишається чинним за умови, що Страхувальник не пізніше **24 годин** з моменту зміни такого порту (пункту) сповістить Страховика про зміну та сплатить додатковий страховий платіж, якщо інше не передбачено Договором страхування.

2.12.11. У разі, якщо складно визначити період перевезення (наприклад, при залізничних перевезеннях на великій відстані), Договором страхування може бути передбачено встановлення часового ліміту дії страхового покриття на одне конкретне перевезення. Після його закінчення Страховик має право вимагати сплати додаткового страхового платежу або дія Договору страхування припиняється.

3. СТРАХОВА СУМА. СТРАХОВИЙ ТАРИФ. СТРАХОВА ПРЕМІЯ. ФРАНШИЗА

3.1. **Страховою сумою** за Договором страхування є сума, заявлена Страхувальником, та зазначена у Договорі страхування.

3.2. Страхова сума визначається як підтверджена документально (згідно інвойсу, рахунку-фактури, товарно-транспортної накладної, тощо) дійсна (контрактна) вартість вантажу, що приймається на страхування.

3.3. Якщо вартість вантажу не може бути підтверджена договором купівлі – продажу, рахунком-фактурою або іншими подібними документами, вона може визначатися:

3.3.1. на підставі висновку суб'єкту оціночної діяльності, який має право на проведення відповідного дослідження;

3.3.2. за згодою сторін на підставі ринкової вартості такого вантажу або вартості аналогічного вантажу в пункті відправлення на момент початку дії Договору страхування.

3.4. Страхова сума може включати в себе:

3.4.1. митні збори, підтверджені документально;

3.4.2. витрати на транспортування, підтверджені документально;

3.4.3. вартість фрахту. Ліміт відповідальності (ліміт зобов'язань) Страховика за фрахтом встановлюється в сумі, заявленій Страхувальником, у межах його вартості, зазначеної у відповідних документах (рахунок-фактура, фрахт-реліз тощо). Страхова сума (ліміт відповідальності / ліміт зобов'язань Страховика) за фрахтом може зазначатись в Договорі страхування окремо;

3.4.4. вартість послуг з охорони застрахованого вантажу;

3.4.5. інші витрати, пов'язані з перевезенням вантажу, за згодою сторін.

3.5. При страхуванні вантажів, що перевозяться на умовах CIF та CIP відповідно до Міжнародних правил інтерпретації комерційних термінів (Правила INCOTERMS), страхова сума може бути встановлена в розмірі **110% (ста десяти відсотків)** від вартості вантажу та фрахту, зазначених в договорі поставки або документу, що його замінює.

3.6. Якщо Договором страхування передбачено перевезення вантажу вроздріб (партіями), то в Договорі страхування зазначається страхова сума за кожною частиною (партією) вантажу.

3.7. Якщо Договором страхування передбачено перевезення вантажу вроздріб (партіями), але при цьому страхова сума зазначена на весь вантаж у сукупності, то ліміт відповідальності Страховика за кожною частиною (партією) вантажу дорівнює частині страхової суми, що припадає на кожну частину (партію) вантажу, виходячи з частки її вартості в загальній вартості вантажу.

3.8. За заявою Страхувальника вантаж може бути застраховано на страхову суму, що становить частину його дійсної вартості. У разі, коли страхова сума становить певну частку (відсоток) дійсної (контрактної) вартості застрахованого вантажу, страхове відшкодування виплачується в такій же частці від визначених за страховим випадком збитків, з урахуванням вартості перевезення (фрахту) та інших витрат, пов'язаних з перевезенням вантажу (якщо вартість перевезення (фрахту) та інші витрати, пов'язані з перевезенням вантажу, включені у страхову суму), якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

3.9. У випадку, якщо на дату настання страхового випадку виявиться, що страхова сума, встановлена у Договорі страхування, перевищує дійсну (контрактну) вартість застрахованого вантажу, то положення Договору страхування є недійсними у тій частині страхової суми, що перевищує дійсну вартість застрахованого вантажу.

3.10. Якщо вантаж застрахований у декількох страховиків на суму, що в підсумку перевищує його дійсну (контрактну) вартість, усі страховики несуть відповідальність лише у межах дійсної (контрактної) вартості вантажу, причому кожний із них несе відповідальність пропорційно страховій сумі за укладеним ним договором страхування.

3.11. Якщо за згодою сторін страхова сума зазначається у валюті, то її розмір у національній грошовій одиниці (гривні) зазначається шляхом перерахунку суми страхового платежу EUR або USD до гривні, за офіційним курсом Національного банку України на дату укладення Договору страхування.

3.12. Страховий тариф та розмір страхової премії визначається в залежності від обраних Страхувальником умов страхового покриття та зазначається у Договорі страхування.

3.13. Страхова премія має бути сплачена одноразово або за періодами страхування. Конкретні умови та строки сплати страхової премії встановлюються Договором страхування.

3.14. Страхова премія сплачується Страхувальником в національній валюті України, крім випадків, передбачених чинним валютним законодавством України та прийнятими відповідно до нього нормативними правовими актами органів валютного регулювання.

3.15. Договором страхування може бути передбачена умовна та/або безумовна **франшиза**, розміри яких визначаються за згодою сторін при укладенні Договору страхування залежно від категорії вантажу, який перевозиться, та страхових ризиків, включених в обсяг страхового покриття.

3.16. Франшиза може встановлюватися як у відсотках страхової суми, так і в грошовому еквіваленті.

3.17. Якщо розмір франшизи зазначено в іноземній валюті, до розрахунку приймається сума в гривнях по курсу Національного банку України (далі – **НБУ**).

3.18. Договором страхування можуть передбачатися обмеження відповідальності Страховика та додаткові франшизи, як відносно всього застрахованого вантажу, так і щодо його окремих частин (місць, елементів) та/або кожної партії вантажу, а також відносно окремих страхових ризиків.

4. ПОРЯДОК УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

4.1 Договір страхування укладається виключно в письмовій формі з дотриманням вимог Цивільного кодексу України, встановлених до письмової форми правочину, та оформляється у паперовій формі або у формі електронного документа. Факт укладання Договору страхування може посвідчуватися страховим свідоцтвом (полісом, сертифікатом).

4.2 До укладання Договору страхування, на виконання вимог законодавства України, Страховик зобов'язаний ознайомити Страхувальника:

- зі всією інформацією в обсязі та в порядку, що передбачені частинами **1 - 5 ст. 7** Закону України "Про фінансові послуги та фінансові компанії";
- з інформацією про страховий продукт "Страховання вантажу та багажу (вантажобагажу)", що розміщена на веб-сайті Страховика за гіперпосиланням: http://www.etalon.ua/insurance_in_business/burden/vant-n-bag/;
- з інформацією, що передбачена **ст.87** Закону України "Про страхування", в тому числі: про перелік послуг із страхування, що пропонуються Страховиком, про будь-які інші платежі, які клієнт зобов'язаний сплатити у разі укладання Договору; про вид винагороди, яку отримує працівник з реалізації, про порядок та умови її виплати, про механізми та способи захисту прав споживачів фінансових послуг тощо. Зазначена інформація є доступною на веб-сторінці Страховика за посиланням: <http://www.etalon.ua/infoclient> є повною та достатньою для правильного розуміння суті фінансової послуги, що надається Страховиком;
- з інформацією, що передбачена **ст. 88** Закону України "Про страхування", якщо страховий продукт

реалізується через страхового посередника. Зазначена інформація є доступною на веб-сторінці Страховика за посиланням: <http://www.etalon.ua/infoclient>.

4.3 Порядок укладання Договору у формі електронного документу.

4.3.1 Договір оформляється у формі електронного документа, створеного згідно з вимогами, визначеними Законом України "Про електронні документи та електронний документообіг" в порядку, передбаченому Законом України "Про електронну комерцію".

4.3.2 Договір та інші документи на виконання умов Договору страхування, оформлені в електронному вигляді, є електронними документами (надалі - електронні документи), інформація в яких зафіксована у вигляді електронних даних, та які містять всі реквізити аналогічних паперових документів. При цьому, слова "укласти", "підписати", "надати", "передати", "вручити", які зустрічаються в тексті Договору, при використанні кваліфікованого електронного підпису (КЕП), удосконаленого електронного підпису (УЕП) (на період воєнного часу) передбачають, що такий документ буде укладений/ підписаний/ переданий/ наданий/ вручений за допомогою ІТС Страховика та/або через електронний документообіг.

4.3.3 Порядок укладання Договору із Страхувальником - фізичною особою.

4.3.3.1 Для укладення Договору Страхувальник, попередньо ознайомившись з інформацією, передбаченою п.4.2 цих ЗУСП, надає Страховику Заяву про намір укласти Договір, а саме в усній або письмовій (за вимогою Страховика) формі:

- **повідомляє** представнику Страховика, що відповідальний за реалізацію страхових послуг (далі – **представник Страховика**), інформацію про себе (прізвище, ім'я, по батькові, адресу реєстрації, дату народження, реєстраційний номеру облікової картки платника податку, номер (та за наявності - серія) паспорта громадянина України (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаний на території України для укладення правочинів), дату видачі та орган, що його видав, номер мобільного зв'язку, адресу електронної пошти) та **надає документи**, які відповідно до законодавства необхідні для ідентифікації та верифікації Страхувальника;

- **інформує** про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику (визначення ймовірності та вірогідності настання страхового випадку і розміру можливих збитків) відповідно до п.4.6 цих ЗУСП;

- **надає** йому іншу інформацію, що має істотне значення для прийняття Страховиком рішення про укладення Договору, у тому числі про наявність страхового інтересу до об'єкту страхування.

4.3.3.2 Страховик, на підставі отриманої Заяви приймає рішення про укладання Договору та формує його проект (надалі – Пропозиція), та надсилає її Страхувальнику засобами електронної комунікації. Пропозиція дійсна до вказаної в ній дати. Одночасно з Пропозицією, за допомогою ІТС Страховика, Страхувальнику надсилається **одноразовий ідентифікатор** на зазначений Страхувальником засіб електронного/мобільного зв'язку.

4.3.3.3 У відповідності до статей 207, 633, 981 Цивільного кодексу України та статей 11, 12, 13 Закону України "Про електронну комерцію" безумовним прийняттям (**акцептом**) Страхувальником Пропозиції Страховика укласти Договір вважається підписання Договору шляхом використання електронного підпису одноразовим ідентифікатором.

4.3.3.4 Страхувальник підтверджує свою згоду з умовами викладеними в Пропозиції та надає дозвіл на використання та обробку його персональних даних шляхом повідомлення представнику Страховика одноразового ідентифікатору. Представник Страховика перевіряє дані викладені в Пропозиції, після чого вносить отриманий ідентифікатор у спеціальне поле Договору в ІТС Страховика та активує/підтверджує його внесення. В результаті цього електронний підпис Страхувальника (одноразовий ідентифікатор) відображається в Договорі.

4.3.3.5 Особа, уповноважена Страховиком на підписання договорів страхування, підписує зі своєї сторони Договір шляхом накладання КЕП (УЕП), із кваліфікованою електронною позначкою дати та часу підписання.

4.3.4 Порядок укладання Договору із Страхувальником - юридичною особою.

4.3.4.1 Для укладення Договору Страхувальник (його уповноважена особа), попередньо ознайомившись з інформацією, передбаченою п.4.2 цих ЗУСП, надає Страховику Заяву про намір укласти Договір, а саме в усній або письмовій (за вимогою Страховика) формі:

- **повідомляє** представнику Страховика повне найменування, П.І.Б підписанта Договору, код з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ), місцезнаходження, реквізити банку, в якому відкрито рахунок, і номер поточного рахунка, дату та номер запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, П.І.Б. та номер мобільного зв'язку контактної особи Страхувальника, адресу електронної пошти та **надає документи**, які відповідно до законодавства необхідні для ідентифікації та верифікації Страхувальника;

- **інформує** про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику (визначення ймовірності та вірогідності настання страхового випадку і розміру можливих збитків) відповідно до п.4.6 цих ЗУСП;

- **надає** йому іншу інформацію, що має істотне значення для прийняття Страховиком рішення про укладення Договору, у тому числі про наявність страхового інтересу до об'єкту страхування.

4.3.4.2 Страховик, на підставі отриманої Заяви приймає рішення про укладання Договору, формує його проект (надалі – Пропозиція) та надсилає її Страхувальнику у вигляді електронного повідомлення. Пропозиція дійсна до вказаної в ній дати.

4.3.4.3 Страхувальник узгоджує умови, викладені в Пропозиції шляхом накладення на Договір **КЕП (УЕП)** (на період воєнного часу), із кваліфікованою електронною позначкою дати та часу підписання, та надсилає документи Страховику у вигляді електронного повідомлення.

4.3.4.4 Уповноважена особа Страховика зі свого боку підписує Договір **КЕП (УЕП)** (на період воєнного часу) та надсилає підписаний обома Сторонами примірник Договору Страхувальнику.

4.3.5 При оформленні електронних документів Сторони домовились дотримуватись наступних вимог:

- здійснювати обмін електронними документами за допомогою сервісів електронного документообігу, та відповідно до правил таких сервісів/систем документообігу з застосування КЕП (УЕП) (на період воєнного часу) уповноважених осіб;

- кожна зі Сторін для забезпечення електронного документообігу використовує власні технічні ресурси;

- кожна зі Сторін самостійно несе відповідальність за достовірність електронного документа та накладення на нього КЕП (УЕП) (на період воєнного часу);

- підписаний обома Сторонами Договір направляється Страхувальнику у формі електронного документу на зазначений Страхувальником засіб електронного зв'язку. Сторони домовилися, що відправка підписаного Договору у формі електронного документу є належним врученням Договору Страхувальнику. Дата, час, факт відправлення Договору Страхувальнику зберігається в електронній базі Страховика;

- якщо Стороною направлено електронний документ, який не підписано у строки, що встановлені Договором, або ж відхилено із зауваженнями, електронний документ вважається таким, що не прийнятий Сторонами.

4.3.6 На письмову вимогу Страхувальника копія Договору у формі електронного документу може бути відтворена на паперовому носії протягом 3 (трьох) робочих днів з моменту отримання такої вимоги. Страховик здійснює вручення такої копії, завіреної підписом уповноваженого представника Страховика.

4.4 **Порядок укладання Договору у формі паперового документу.**

4.4.1 За цим Розділом діють п.п. 4.3.3.1, 4.3.4.1 цих ЗУСП.

4.4.2 На підставі даних, отриманих в Заяві, Страховик приймає рішення про укладання Договору.

4.4.3 Договір укладається у формі паперового документа з проставленням власноручних підписів Сторін.

4.4.4 Примірник Договору, укладеного у паперовій формі, надається Страховиком Страхувальнику одразу після його підписання Сторонами безпосередньо в офісі Страховика або поштовим відправленням на зазначену Страхувальником поштову адресу.

4.5 До укладення Договору Страховик, на підставі Заяви, має право здійснити попередній огляд (експертизу) вантажу або багажу, що передається на страхування, скласти опис, перевірити технічний стан (цілісність, справність, умови експлуатації, ступінь зносу), відповідність заявленої та дійсної вартості вантажу, оцінити можливість настання страхових ризиків тощо. При цьому Страхувальник повинен забезпечити доступ Страховика (його представника) до вантажу або багажу, що передається на страхування з метою оцінки ризику, та не перешкоджати його роботі по проведенню огляду (експертизи).

4.6 **Основні критерії, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику та індивідуальні ознаки об'єкта страхування, необхідні для оцінки страхового ризику**

4.6.1 відомості про Вигодонабувача та перевізника (експедитора) вантажу, їх адреси;

4.6.2 найменування вантажу, його особливості, кількість вантажних місць та вагу;

4.6.3 докладний опис упакування відповідно до державних стандартів або технічних умов;

4.6.4 в залежності від виду транспорту та способу перевезення вантажу, зазначається:

- для залізничного транспорту: контейнери 20 -, 40 - футові, вагони (відкриті або закриті), відкриті платформи, цистерни тощо;

- для автотранспорту: тентований, металевий або відкритий кузов, платформа, контейнер на шасі тощо; його вантажопідйомність;

- для авіатранспорту: тип повітряного судна, його власник, вантажопідйомність;

- для водного транспорту: клас судна (ліхтер, танкер, контейнеровоз тощо), клас реєстра (морський, річковий, самохідний чи ні), назва, рік побудови, тоннаж, прапор судна.

4.6.5 спосіб завантаження в ТЗ та розміщення вантажу (у трюмі або на палубі, навалом, насипом, наливом тощо);

4.6.6 метод зважування та визначення об'єму вантажів, що перевозяться;

4.6.7 особливі умови щодо навантаження, перевезення та розвантаження вантажу;

4.6.8 територію (напрямок/маршрут), перевезення вантажу, пункти відправлення та призначення вантажу, а також місця перевалок та перевантаження;

4.6.9 дату відправлення вантажу та строк перевезення, передбачуваний час зберігання в місцях перевантажень (перевалок);

4.6.10 номери та дати коносаментів, накладних та інших транспортних документів;

4.6.11 вартість вантажу, загальну суму об'єму перевезень;

4.6.12 необхідні умови страхування вантажу;

4.6.13 відомості про торговельний контракт (його копію);

4.6.14 наявність охорони та (або) супроводу вантажу, відомості про охорону та (або) супровід вантажу;

4.6.15 природне зменшення і нормативні втрати при транспортуванні;

4.6.16 іншу інформацію про обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику, що відомі або повинні бути відомі Страхувальнику, та будь – яку інформацію, необхідну для укладення Договору страхування.

4.7 Страхувальник на вимогу Страховика (страхового посередника) зобов'язаний:

4.7.1 надати документи, наявність яких передбачена для транспортування (перевезення) вантажу, зокрема:

4.7.1.1 договір про перевезення вантажів;

4.7.1.2 замовлення про перевезення вантажів;

4.7.1.3 товарно-транспортна накладна.

4.7.2 надати можливість проведення огляду вантажів та складення їх опису за участю свого представника із пломбуванням, тавруванням або нанесенням інших оцінок на вагони, контейнери, цистерни тощо, що не призводять до псування або втрати товарного виду вантажу або його упакування, а також можливість огляду ТЗ, які використовуються для перевезення.

4.8 Інформація, що має істотне значення для оцінки страхового ризику, яку надає Страхувальник у Заяві на страхування, має бути повною, достовірною та актуальною на дату укладання Договору страхування.

4.9 Страхувальник несе відповідальність за правдивість інформації, яку він надає при укладенні Договору страхування. У випадку надання заздалегідь неправдивої інформації, яка мала істотне значення для оцінки страхового ризику, Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування при настанні страхового випадку та достроково припинити Договір страхування без дотримання встановленого Договором страхування терміну попереднього повідомлення на підставі невиконання Страхувальником умов Договору страхування.

4.10 Зі Страхувальниками, які мають регулярні відвантаження (відправлення) вантажів протягом певного строку на схожих умовах, може бути укладений генеральний договір страхування певної групи або категорії вантажів (далі – **Генеральний договір**).

4.10.1 За згодою Сторін в Генеральному договорі можуть зазначатись:

- види вантажів;
- маршрути перевезень, види транспорту;
- приблизний графік поставок;
- річний оборот вантажів компанії Страхувальника, що запланований на наступний рік;
- ліміти відповідальності (ліміти зобов'язань) Страховика за одним морським/річковим судном, літаком, автомобілем, складом, залізничним составом;
- агрегатний (загальний) ліміт відповідальності (ліміт зобов'язань) Страховика за всіма страховими випадками;
- інші відомості про вантаж, які впливають на оцінку ступені ризику.

4.10.2 Страхувальник зобов'язаний повідомляти Страховика в порядку та строки, передбачені Генеральним договором, про кожну партію вантажу, яка підлягає страхуванню за таким Генеральним договором. Страхувальник не звільняється від цього обов'язку, навіть якщо він одержить інформацію про відправлення вантажу після фактичної доставки вантажу в місце призначення в неушкодженному стані.

Страховик не несе відповідальності за вантаж, про який його не було повідомлено у встановленому Генеральним договором порядку, та не виплачує страхове відшкодування за страховими випадками, що сталися з таким вантажем.

4.10.3 Страховик може видавати Страхові поліси (свідоцтва, сертифікати), які посвідчують прийняття на страхування зазначених в них партій вантажів за Генеральним договором. У випадку виникнення розбіжностей між відомостями та умовами, зазначеними в Страховому полісі та Генеральному договорі, перевага надається Страховому полісу.

4.10.4 Оплата за кожне перевезення (авансовий платіж або за кожне перевезення) в межах Генерального договору передбачено умовами Генерального договору.

4.10.5 При укладенні Договору страхування можуть враховуватись стандарти та умови, прийняті в міжнародній практиці страхування вантажів.

4.10.6 На виконання вимог Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення", при укладенні Договору страхування Страхувальник повинен надати Страховику документи і відомості, необхідні для здійснення належної перевірки, ідентифікації та верифікації Страхувальника.

5. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

5.1. **Страховик має право:**

5.1.1. при укладанні Договору страхування вимагати від Страхувальника надання всіх необхідних відомостей та документів для оцінки ступеня страхового ризику;

5.1.2. перевіряти достовірність інформації, наданої Страхувальником при укладенні Договору страхування та під час його дії (в т. ч. інформацію про виконання Страхувальником обов'язків за Договором страхування);

5.1.3. проводити огляд вантажів, щодо яких здійснюється страхування (в тому числі проводити сюрвейерський огляд, у випадках коли це прийнято міжнародною торговою практикою та/або українським законодавством при експортних та/або імпорتنих операціях, в момент переходу ризику від постачальника до вантажоодержувача або перед завантаженням, розвантаженням, перевантаженням або у відповідності з умовами договору поставки, контракту (за домовленістю сторін) та перевіряти відповідність транспортних засобів, на яких перевозиться вантаж, існуючим нормативним вимогам;

5.1.4. направляти запити про надання відомостей щодо події, що має ознаки страхового випадку, до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, закладів охорони здоров'я, юридичних осіб, які володіють інформацією про обставини події, що має ознаки страхового випадку, а також можуть самостійно або із залученням у встановленому законодавством порядку інших осіб з'ясовувати причини, наслідки та обставини події, що має ознаки страхового випадку;

5.1.5. проводити огляд місця події, яка може бути визнана страховим випадком, фото- та відеозйомку;

5.1.6. при отриманні від Страхувальника повідомлення про настання події, яка може бути визнана страховим випадком:

5.1.6.1. за власним розсудом залучати або наймати сюрвейерів, суб'єктів оціночної діяльності, адвокатів та інших осіб, що мають право на здійснення відповідної діяльності, для розслідування обставин події, яка заявлена Страхувальником як страховий випадок, та визначення розміру збитку;

5.1.6.2. виступати від імені Страхувальника в судових і арбітражних інстанціях, про що сторони укладають письмову угоду;

5.1.6.3. надавати Страхувальнику розпорядження і рекомендації щодо зменшення розміру збитку та врегулювання претензій та проводити спільно зі Страхувальником розслідування обставин страхового випадку.

5.1.7. ініціювати внесення змін та/або доповнень до умов Договору страхування;

5.1.8. достроково припинити дію Договору страхування на умовах, передбачених цими ЗУСП та/або Договором страхування, з письмовим повідомленням Страхувальника про причини прийняття такого рішення;

5.1.9. у разі підвищення ступеня страхового ризику щодо об'єкту Договору запропонувати Страхувальнику внести зміни в умови Договору відповідно до **Розділу** **Ошибки! Источник ссылки не найден.** цих ЗУСП;

5.1.10. у разі сплати страхового платежу частинами, при здійсненні виплати страхового відшкодування утримати зі Страхувальника неоплачену частину страхового платежу, якщо інше не передбачено Договором.

5.1.11. відмовити у виплаті страхового відшкодування або відкласти прийняття рішення про виплату або відмову у виплаті страхового відшкодування, якщо для цього виникнуть підстави, передбачені Договором страхування, цими ЗУСП, та/або чинним законодавством України;

5.1.12. розпоряджатися вантажем (або його частиною), який був застрахований, у випадку, коли Страхувальник (Вигодонабувач) зробив заяву про абандон стосовно цього вантажу (або його частини), а Страховик прийняв таку заяву та здійснив виплату страхового відшкодування;

5.1.13. вирахувати з належної Страхувальнику (Вигодонабувачу) суми страхового відшкодування суми, отримані Страхувальником (Вигодонабувачем) від третіх осіб як відшкодування збитку за страховим випадком та/або суми, еквівалентні отриманому відшкодуванню, якщо воно було надане в формі майна, цінних паперів або прав, якщо такі суми були отримані Страхувальником (Вигодонабувачем) до моменту виплати страхового відшкодування Страховиком;

5.1.14. після виплати страхового відшкодування пред'явити вимогу щодо відшкодування збитку до осіб, відповідальних за заподіяння збитку (з урахуванням **п.5.1.13** цих ЗУСП);

5.1.15. пред'явити до особи, що отримала страхове відшкодування, вимогу повернути отримане страхове відшкодування (повністю або частково), якщо протягом строку позовної давності, встановлених законодавством України, стануть відомі такі обставини, що відповідно до умов цих ЗУСП, Договору страхування або чинного законодавства України, позбавляють одержувача страхового відшкодування повністю або частково права на його отримання;

5.1.16. відмовити Страхувальнику в укладенні Договору страхування без пояснення причини відмови.

5.2. Страховик зобов'язаний:

5.2.1 ознайомити Страхувальника з цими ЗУСП та умовами Договору;

5.2.2 видати Страхувальнику Договір за встановленою Страховиком формою, а в разі його втрати – дублікат Договору (у разі укладання Договору у паперовій формі);

5.2.3 після отримання від Страхувальника повідомлення про подію, яка може бути визнана страховим випадком, забезпечити проведення огляду пошкодженого вантажу представником Страховика, аварійним комісаром, сюрвейером або іншою особою, уповноваженою Страховиком, якщо для цього є можливість та інше не передбачено Договором страхування.

5.2.4 у разі настання страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування або аргументовано відмовити у виплаті страхового відшкодування після отримання від Страхувальника всіх документів, що підтверджують факт, причини, обставини настання страхового випадку та розмір збитку, у передбачений Договором страхування строк;

5.2.5 у разі настання страхового випадку відшкодувати витрати, понесені Страхувальником для запобігання настанню страхового випадку та зменшення наслідків страхового випадку, якщо це передбачено умовами Договору страхування;

5.2.6 забезпечувати збереження інформації, що становить таємницю страхування, з урахуванням вимог Закону;

5.2.7 виконувати інші обов'язки, встановлені Договором страхування та законодавством України.

5.3. Страхувальник має право:

5.3.1. до укладання Договору страхування отримати від Страховика інформацію щодо умов цих ЗУСП та Договору страхування, інформацію про Страховика, страхового посередника (якщо Договір страхування укладається при посередництві страхового посередника) та іншу інформацію, визначену законодавством України;

5.3.2. при укладенні Договору страхування призначити Вигодонабувача (дієздатну фізичну або юридичну особу), а також замінювати його до настання страхового випадку, якщо інше не передбачене Договором страхування. При цьому:

5.3.2.1. Вигодонабувачем є особа, яка підтвердила існування в себе майнового інтересу в збереженні застрахованого вантажу в момент настання страхового випадку. Вигодонабувачем, в тому числі, може бути вантажовідправник (продавець) або вантажоодержувач (покупець), кожен відносно страхових випадків, що сталися в момент, коли відповідна сторона несе на собі ризик втрати або пошкодження вантажу;

5.3.2.2. Вигодонабувачем не можуть бути призначені фрахтувальник, перевізник, експедитор вантажу, власник складу або інша особа, яка прийняла на себе відповідальність за збереження вантажу згідно з договором зі Страхувальником або іншим документом;

5.3.3. у разі настання страхового випадку отримати страхове відшкодування відповідно до умов цих ЗУСП та Договору страхування;

5.3.4. отримувати відшкодування збитків від винних у їх завданні третіх осіб з обов'язковим письмовим попередженням про це Страховика;

5.3.5. ініціювати внесення змін та/або доповнень до умов Договору страхування;

5.3.6. достроково припинити дію Договору страхування на умовах, передбачених цими ЗУСП та/або Договором страхування, з письмовим повідомленням Страхувальника про причини прийняття такого рішення;

5.3.7. у випадку втрати оригіналу Договору страхування, звернутись до Страховика в період дії Договору з письмовою заявою і отримати дублікат Договору страхування;

5.3.8. з власної ініціативи замовляти проведення експертизи щодо причин, обставин настання страхового випадку та розміру завданих збитків особою, яка має право на здійснення відповідної діяльності (сюрвеєрів, експертів). Вартість витрат на проведення зазначеної експертизи відшкодовується Страховиком при виплаті страхового відшкодування, якщо з ним було узгоджено особу, яка його проводила, та Страховиком було прийняте рішення про необхідність проведення цієї експертизи.

5.3.9. самостійно вести претензійні, арбітражні і судові справи, а також звертатись до Страховика за консультаціями або передавати йому справи для їх безпосереднього провадження;

5.3.10. за згодою Страховика передати права за Договором страхування іншій особі, що відповідно до торгового контракту має законний майновий інтерес у застрахованому вантажі;

5.3.11. заявити про абандон в передбаченому чинним законодавством порядку при настанні страхового випадку;

5.3.12. реалізовувати інші права, передбачені Договором страхування та законодавством України.

5.4. **Страхувальник зобов'язаний:**

5.4.1. сплачувати страхову премію у порядку і строки, встановлені Договором;

5.4.2. перед укладенням письмово повідомити Страховика про інші чинні договори страхування щодо об'єкту Договору, як на момент укладання так і під час дії Договору;

5.4.3. до укладення Договору страхування надати інформацію Страховику (або страховому посереднику, якщо Договір страхування укладається за участі страхового посередника) про відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику (визначення ймовірності та вірогідності настання страхового випадку та розміру можливих збитків), та/або надати йому іншу інформацію, що має істотне значення для прийняття Страховиком рішення про укладення Договору страхування, та/або про розмір страхової премії за Договором страхування;

5.4.4. повідомити Страховику про наявність на законних підставах або на підставі інших правовідносин страхового інтересу щодо вантажу, в тому числі у Вигодонабувача (у разі його призначення в Договорі страхування);

5.4.5. ознайомити Вигодонабувача з умовами Договору страхування (у тому числі з тими, що впливають на рішення Страховика стосовно визнання події страховим випадком та відмови у виплаті страхового відшкодування);

5.4.6. надати перевізнику (експедитору) або іншій особі, яка відповідальна за вантаж, всі необхідні інструкції та інформацію щодо перевезення та зберігання вантажу та вимагати їх неухильного виконання;

5.4.7. виконувати всі встановлені законодавчими та (або) нормативними актами вимоги, а також зазначені в Договорі страхування вимоги щодо дотримання заходів безпечного транспортування застрахованого вантажу. Якщо Страхувальник не буде виконувати вимоги, зазначені в цьому пункті, Страховик має право припинити дію Договору страхування з моменту отримання повідомлення про таке невиконання або порушення на підставі невиконання Страхувальником умов Договору страхування;

5.4.8. протягом строку дії Договору письмово повідомляти Страховика про будь-яку зміну обставин, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику відповідно до п.7.3 цих ЗУСП;

5.4.9. вживати заходів для запобігання настанню страхового випадку та зменшення наслідків страхового випадку.

5.4.10. письмово повідомити Страховика про інші чинні договори страхування щодо об'єкту Договору страхування, як на момент укладання так і під час дії Договору страхування;

- 5.4.11. інформувати Страховика про настання події, що має ознаки страхового випадку, у порядку та строки, визначені Договором страхування та діяти відповідно до умов **розділу 9** цих ЗУСП.
- 5.4.12. у разі отримання Страхувальником (Вигодонабувачем) відшкодування збитку в будь-якій формі від третіх осіб, винних у настанні страхового випадку, протягом **3 (трьох)** робочих днів (з дня отримання) письмово сповістити про це Страховика, а якщо виплата страхового відшкодування вже була здійснена Страховиком - упродовж **30 (тридцяти)** робочих днів повернути Страховику суму отриманого страхового відшкодування або відповідну його частину.
- 5.4.13. повернути Страховику отриману суму страхового відшкодування протягом 30 (тридцяти) календарних днів з дня отримання відповідної письмової вимоги від Страховика, якщо протягом строків позовної давності виявляться такі обставини, які відповідно до чинного законодавства України або умов Договору страхування повністю або частково позбавляють Страхувальника (Вигодонабувача) права на страхове відшкодування
- 5.4.14. сповістити Страховика про можливий судовий процес, що розпочатий по відношенню до третіх осіб або Страхувальника (Вигодонабувача), що має безпосереднє або опосередковане відношення до страхового випадку. За вимогою Страховика надати йому повноваження вести від імені Страхувальника захист і представляти інтереси Страхувальника в судових і арбітражних органах;
- 5.4.15. утримуватися від будь-яких дій, що можуть зашкодити інтересам Страховика, за винятком здійснення своїх прав, що визначені Договором страхування;
- 5.4.16. вживати заходів для забезпечення Страховику можливості скористатися правом вимоги до особи, винної у заподіянні збитків, надавати Страховику всі необхідні документи та повідомляти інформацію, необхідну для реалізації Страховиком права вимоги до винних осіб, що спричинили настання страхового випадку;
- 5.4.17. дотримуватись конфіденційності у взаємовідносинах зі Страховиком, не допускати передачі інформації, що є комерційною таємницею, стороннім особам;
- 5.4.18. виконувати інші умови Договору страхування.
- 5.5. За згодою Сторін умовами Договору можуть бути передбачені також інші права та/або обов'язки Сторін, які не суперечать законодавству та цим ЗУСП.

6. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕВИКОНАННЯ ТА/АБО НЕНАЛЕЖНЕ ВИКОНАННЯ УМОВ ДОГОВОРУ

- 6.1 За невиконання або неналежне виконання умов Договору Сторони несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства України.
- 6.2 Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасне здійснення страхового відшкодування шляхом сплати одержувачу страхового відшкодування пені у розмірі **0,01%** від суми простроченого платежу за кожний день прострочення, але не більше подвійної облікової ставки НБУ, що діє під час виникнення заборгованості від суми, що підлягає сплаті.

7. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН, ДОСТРОКОВОГО ПРИПИНЕННЯ ЧИ РОЗІРВАННЯ ДОГОВОРУ, ЇХ ПРАВОВІ НАСЛІДКИ

- 7.1. Зміни умов та доповнення до Договору в період його дії (зміни страхової суми, строку дії Договору тощо) за згодою Сторін вносяться шляхом укладення додаткового договору до Договору або переукладення Договору страхування.
- 7.2. Додатковий договір є невід'ємною частиною Договору і укладається у кількості примірників Договору страхування.
- 7.3. Протягом строку дії Договору Страхувальник зобов'язаний якнайшвидше, але не пізніше ніж протягом **2 (двох)** робочих днів, як тільки це стане йому відомо (якщо інший строк не передбачено умовами Договору), письмово повідомити Страховика про зміну обставин, що мають істотне значення для оцінки ступеня страхового ризику та/або інші обставини, що впливають на розмір страхової премії).
- 7.4. Обставинами, що впливають на ступінь страхового ризику, вважаються наступні події (включаючи, але не обмежуючись):
- відхилення від обумовленого у Договорі маршруту перевезення або звичайного шляху перевезення, за винятком випадків, коли судно терпить лихо або надає допомогу;
 - затримка відправлення (перевезення) строком більше 7 (семи) календарних днів;
 - зміна зазначених у Договорі пунктів перевантаження, розвантаження, перевалки та/або кінцевого призначення вантажу;
 - розміщення вантажу на палубі судна або його перевезення на відкритих платформах, якщо це не передбачено Договором;
 - вимушене перевантаження застрахованого вантажу на інше судно або транспортний засіб;
 - зміна способу перевезення (виду транспорту, яким здійснюється перевезення);
 - зберігання застрахованого вантажу на складі або збільшення термінів зберігання вантажу на складі, якщо це не передбачено Договором страхування;
 - відхилення від передбачених Договором страхування заходів безпеки (наявність/технічне оснащення охорони/супровід застрахованого вантажу тощо);
 - перевезення вантажів ліхтерами або іншими підвізними засобами;

– інші обставини, що впливають на зміну ступеня ризику.

7.5. Після отримання від Страхувальника заяви про зміну обставин, що мають істотне значення для оцінки ступеня страхового ризику Страховик протягом **5 (п'яти)** робочих днів, якщо інший строк не передбачено Договором, оцінює вплив нових обставин на ступінь страхового ризику та приймає рішення про необхідність внесення змін до умов Договору або про дострокове припинення його дії або про продовження строку дії Договору на попередніх умовах.

7.6. У разі збільшення ступеня страхового ризику та внесення змін у Договір Страховик має право на отримання від Страхувальника сплати додаткового страхового платежу.

7.7. Страхувальник, якому запропоновано змінити умови Договору, зобов'язаний протягом **15 (п'ятнадцяти)** календарних днів сплатити додатковий страховий платіж.

7.8. У випадку відмови Страхувальника внести зміни до Договору та сплатити додаткову страхову премію, Страховик має право достроково припинити дію Договору на підставі невиконання Страхувальником умов Договору відповідно до цих ЗУСП.

7.9. Якщо ступінь ризику підвищиться і Страхувальник не сповістить про це Страховика, то в разі настання страхового випадку Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування за цим випадком.

7.10. Зміни до Договору надаються Страхувальнику у тому самому порядку, що і Договір, до якого зміни вносяться. Будь-які пропозиції Страховика Страхувальникові щодо зміни умов Договору здійснюються шляхом направлення Страховиком Страхувальникові повідомлення в письмовій формі засобами електронного зв'язку протягом 5 (п'яти) робочих днів з дня прийняття рішення про внесення змін до Договору.

7.11. Дія Договору страхування припиняється та Договір втрачає чинність за згодою Сторін, а також у разі:

7.11.1 закінчення строку дії Договору;

7.11.2 виконання Страховиком зобов'язань перед Страхувальником у повному обсязі;

7.11.3 ліквідації Страхувальника – юридичної особи або смерті Страхувальника – фізичної особи, за винятком випадків, передбачених статтею 100 Закону;

7.11.4 ліквідації Страховика у порядку, встановленому законодавством України;

7.11.5 набрання законної сили рішенням суду про визнання Договору страхування недійсним;

7.11.6 в інших випадках, передбачених законодавством України та Договором.

7.12. Дія Договору може бути достроково припинена за вимогою однієї зі Сторін. Порядок дострокового припинення дії Договору та розрахунків між Сторонами визначається згідно зі статтею 105 Закону.

7.13. Максимальна частка Страховика, пов'язаних безпосередньо з укладанням і виконанням умов Договору становить **60%** від страхової премії.

7.14. У разі прийняття рішення Страховиком про дострокове припинення Договору, повернення страхової премії (її частини) здійснюється протягом **10 (десяти)** робочих днів, якщо інший строк не передбачений Договором, з дня отримання Страховиком оригіналів документів (заяви та примірника Договору, що належить Страхувальнику, у випадку укладання Договору в паперовій формі). Залежно від обставин дострокового припинення Договору, Страховик може запросити додаткові документи, про що робиться обґрунтований запит.

7.15. При достроковому припиненні дії Договору, за яким залишилися неврегульовані страхові випадки, остаточний розрахунок між Страхувальником та Страховиком здійснюється після прийняття Страховиком рішення при визнанні випадку страховим та здійсненні виплати страхового відшкодування, або прийняття Страховиком рішення про невизнання випадку страховим, та/або прийняття Страховиком рішення про відмову у здійсненні виплати страхового відшкодування.

8. ПОРЯДОК ВІДМОВИ ВІД ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

8.1. Страхувальник має право протягом **30 (тридцяти)** календарних днів з дня укладення Договору страхування відмовитися від такого Договору без пояснення причин, крім:

1) договорів страхування, строк дії яких становить менше **30 (тридцяти)** календарних днів;

2) випадків, якщо повідомлено про настання події, що має ознаки страхового випадку, за цим Договором страхування.

8.2. Про намір відмовитися від Договору страхування Страхувальник повідомляє Страховика у письмовій (електронній) формі.

8.3. Страховик зобов'язаний повернути Страхувальнику сплачену страхову премію повністю, за умови що протягом цього періоду не відбулася подія, що має ознаки страхового випадку.

8.4. У разі прийняття рішення Страховиком про повернення страхової премії повернення здійснюється впродовж 30 (тридцяти) календарних днів, якщо інший строк не передбачений Договором, з дня отримання Страховиком заяви та примірника Договору, що належить Страхувальнику (у випадку укладання Договору в паперовій формі).

9. ПОРЯДОК ДІЙ У РАЗІ НАСТАННЯ ПОДІЇ, ЩО МАЄ ОЗНАКИ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ

9.1. У разі настання передбаченої Договором події, яка призвела до завдання збитків і може бути визнана страховим випадком, Страхувальник (Вигодонабувач) зобов'язаний:

9.1.1. вжити можливих та доступних заходів для рятування, збереження застрахованого вантажу, зменшення розміру збитків та усуненню причин, сприяючих виникненню додаткових збитків;

9.1.2. не пізніше **24 годин**, якщо інший строк не передбачений Договором страхування, з моменту настання події, найбільш швидким з можливих засобів повідомити Страховика про подію, яка сталася з застрахованим вантажем та може бути визнана страховим випадком, з наступним (протягом **3 (трих)** робочих днів, якщо інший строк не передбачений Договором страхування) письмовим підтвердженням про подію. У випадку, коли виконання вищезазначених вимог було неможливим, Страхувальник повинен підтвердити це документально;

9.1.3. якщо цього потребують обставини події, протягом **24 годин** з моменту настання такої події, або з моменту, коли Страхувальнику або його довірчій особі (законному представнику) стало відомо, або повинно було стати відомо про таку подію, повідомити відповідні компетентні органи чи служби, які уповноважені розслідувати та/або реагувати на дану подію (у т.ч. за кордоном);

9.1.4. зберігати до прибуття Страховика або його уповноваженого представника та пред'явити пошкоджений вантаж або залишки від нього в тому стані, в якому він перебував після події, не змінювати розташування та упаковку вантажу. Зміна картини події припустима тільки в разі виконання письмових вказівок державних компетентних органів, вживання заходів щодо рятування вантажу, дотримання правил безпеки, зменшення розміру збитку, запобігання додатковому збитку, рятування або надання допомоги потерпілим особам;

9.1.5. при контейнерних перевезеннях, якщо контейнер, в якому перевозився застрахований вантаж, доставлений в пошкоджену стані, з пошкодженими або заміненими замками, під пошкодженою пломбою або під пломбою, номер якої не відповідає номеру, зазначеному в перевізних документах, негайно перевірити вміст контейнера в присутності перевізника та Страховика або його уповноваженого представника. Зберегти всі пошкоджені та/або замінені замки і пломби для їх наступного огляду представником Страховика (сюрвеєром);

9.1.6. надати Страховику (його представнику), аварійному комісару або сюрвеєру можливість самостійно проводити розслідування обставин та причин події, яка може бути визнана страховим випадком. Всіляко сприяти роботі осіб, що проводять огляд пошкодженого вантажу, місця події і розрахунок розміру збитку, а також забезпечити участь представника Страховика в будь-яких комісіях, створюваних для встановлення причин та обставин страхового випадку та визначення розміру збитку.

9.1.7. у всіх випадках виявлення нестачі (пропажі, невідповідності маси та/або кількості місць) або пошкодженні (псуванні) вантажу – пред'явити претензію відповідальній за збиток стороні (перевізнику, експедитору, оператору складу тощо) та не пізніше **24 годин** скласти **комерційний акт** (акт про несправність, акт про пошкодження вантажу), зазначивши наступну інформацію:

- невідповідність між фактичним найменуванням, вагою та кількістю вантажних місць на момент огляду та відомостями, зазначеними в перевізних документах;
- детальний опис пошкоджень застрахованого вантажу;
- виявлення наявності вантажу без документів або наявності документів за відсутності вантажу;
- інші суттєві відомості щодо збитку, завданого застрахованому вантажу.

9.1.7.1. комерційний акт повинен бути складений одразу після виявлення збитку або після виконання заходів з рятування вантажу, зменшення розміру збитку або запобігання додатковому збитку;

9.1.7.2. комерційний акт (або аналогічний документ) крім Страхувальника або його представника повинен підписати представник особи, відповідальної за вантаж (перевізника, експедитора, оператора складу). У випадку відмови перевізника, експедитора, оператора складу або його представника підписати комерційний акт, необхідно зафіксувати його відмову в окремому документі, складеному у довільній формі, де зазначити причини відмови та вимагати його підписання особою, відповідальною за вантаж (її представником);

9.1.8. виконати всі формальності та здійснити дії, необхідні для документального закріплення та реалізації права вимоги до осіб, відповідальних за завдані збитки, та передати Страховику це право. Претензія повинна бути заявлена винній третій особі не пізніше **30 (тридцяти)** календарних днів до закінчення терміну звертання до неї з претензією, встановленого законодавством того місця, де зареєстрована ця особа. Листування з винною третьою особою повинно бути збережене і передане Страховику разом зі всіма іншими необхідними документами та доказами.

Якщо Страхувальник відмовився від свого права вимоги чи не скористався ним або здійснення цього права стало неможливим з вини Страхувальника (Вигодонабувача), Страховик звільняється від сплати страхового відшкодування за цим страховим випадком.

9.1.9. вжити всіх необхідних заходів щодо оформлення належним чином відповідних документів, зазначених в **розділі 10** цих ЗУСП та забезпечити їх надання Страховику.

9.2. В Договорі страхування можуть бути передбачено інший порядок дій при настанні страхового випадку.

9.3. Страховик (його представник) має право приймати участь в рятуванні та збереженні застрахованого вантажу та здійснювати для цього необхідні дії. Однак дії Страховика (його представників) з рятування та збереження вантажу не означають визнання права Страхувальника на одержання страхового відшкодування.

9.4. Якщо при прийманні вантажу вантажоодержувач письмово не заявив вантажовідправнику або перевізнику (експедитору) про недостачу або пошкодження вантажу, вважається, що він одержав непошкоджений вантаж в повному обсязі відповідно до умов договору перевезення. Якщо недостачу або пошкодження вантажу неможливо було виявити при звичайному способі прийняття вантажу, відповідна заява повинна бути зроблена протягом **3 (трих)** робочих днів з дня одержання вантажу, якщо інше не передбачено Договором страхування. Якщо вантажоодержувач не зробить такої заяви у встановлений строк, це буде підставою для відхилення Страховиком

претензій Страхувальника щодо відшкодування збитків внаслідок недостатчі або пошкодження застрахованого вантажу.

10. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ

10.1. Для визнання події страховим випадком та розрахунку розміру страхового відшкодування Страхувальник (Вигодонабувач), **залежно від характеру та обставин події, що має ознаки страхового випадку**, зобов'язаний надати Страховику:

10.1.1 письмове повідомлення про настання події, що може бути визнана страховим випадком;

10.1.2 письмову заяву про виплату страхового відшкодування;

10.1.3 примірник Договору (у разі укладення Договору в паперовій формі) та/або Страхового свідоцтва (полісу, сертифікату), якщо таке було видане Страховиком на відповідне перевезення;

10.1.4 документи, що посвідчують особу та повноваження одержувача страхової виплати:

10.1.5 документи, які підтверджують страховий інтерес одержувача страхового відшкодування (Страхувальника/Вигодонабувача) у застрахованому вантажі – угода (договір, контракт тощо) купівлі-продажу/поставки товару (вантажу) з усіма додатками до неї; інвойс; митна декларація; складські документи (складська квитанція, складське свідоцтво тощо); документи, які підтверджують сплату вартості товару (вантажу) або отримання плати за товар (вантаж) та інші правовстановлюючі документи відповідно до характеру правовідносин, якщо за змістом таких документів Страхувальник/Вигодонабувач має право розпорядження застрахованим вантажем;

10.1.6 документи, що підтверджують факт настання і причини страхового випадку та осіб винних в заподіянні збитку, якщо такі є. Залежно від характеру події і обставин її скоєння такими документами можуть бути:

10.1.6.1 якщо збиток завдано внаслідок **природного явища** - довідки компетентного державного органу (Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Українського гідрометеорологічного центру, закордонних метеорологічних служб тощо) із зазначенням місця та часу настання природного явища, на випадок настання якого проводилось страхування та в результаті якого завдано збиток;

10.1.6.2 якщо страховий випадок стався під час перевезення вантажу **морським або річковим транспортом** - морський протест, виписка із суднового журналу, виписка із журналу машинного відділення, радіожурнал, акт про аварію, акти, що встановлюють розміри аварії окремо за судном та за вантажем, та інші документи, які звичайно оформляються при аварії на судні у відкритому морі (річці) або в порту;

10.1.6.3 якщо страховий випадок стався під час перевезення вантажу **автомобільним транспортом** - довідка з компетентних органів про дорожньо-транспортну пригоду, із зазначенням місця, часу та обставин настання події; пояснювальна записка водія перевізного ТЗ за фактом події; пояснювальна записка охоронця за фактом події (у разі супроводу вантажу під охороною); документи, що підтверджують оплату стоянки, що охороняється - у разі, якщо збитки вантажу завдано під час знаходження транспорту на такій стоянці;

10.1.6.4 якщо страховий випадок стався під час перевезення вантажу **залізничним транспортом** - довідки з компетентних органів про пригоду на залізниці із зазначенням місця, часу та обставин настання події, а також копії матеріалів розслідування обставин події або довідку комісії по розслідуванню події (або аналогічних органів, які займаються розслідуваннями такого роду); залізнична накладна з відміткою про складання Комерційного акту за фактом незбереженого перевезення;

10.1.6.5 якщо страховий випадок стався під час перевезення вантажу **повітряним транспортом** - копії матеріалів розслідування повітряної пригоди або довідку комісії по розслідуванню повітряної пригоди (аналогічних органів, які займаються розслідуваннями такого роду) із зазначенням місця, часу та обставин настання події;

10.1.6.6 у всіх випадках, якщо причиною збитку є **крадіжка або інші протиправні дії третіх осіб** (включаючи підпал та/або баратрію) - документ, що підтверджує внесення органом державної влади, уповноваженим розпочати досудове розслідування, відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, із зазначенням попередньої правової кваліфікації кримінального правопорушення (наприклад, повідомлення про початок досудового розслідування тощо) або інші документи відповідних компетентних органів, які застосовуються в таких випадках, складені за законами того місця, де сталася або була виявлена подія;

10.1.6.7 у випадку **захоплення ТЗ разом з вантажем** - документально підтверджені свідчення про час виходу (відправлення) ТЗ з порту (пункту) відправлення, зазначеного у відповідному Договорі страхування/Страховому свідоцтві (полісі, сертифікаті), а також підтвердження факту його захоплення;

10.1.6.8 у випадку, якщо **судно або інший ТЗ, на якому перевозився вантаж, зникло безвісти**:

– документи складені компетентними органами про проведення пошуку та/або розслідування зникнення судна (іншого ТЗ);

– документально підтверджені свідчення про час виходу судна (іншого ТЗ) з порту (пункту) відправлення, зазначеного у відповідному Договорі страхування/Страховому свідоцтві (полісі, сертифікаті), а також про його неприбуття в місце призначення в строк, встановлений для визнання судна (іншого ТЗ) зниклим безвісти. При цьому:

1. **морське/річкове судно** вважається зниклим без вісті, якщо з часу узгодженого терміну прибуття до пункту

призначення минуло **60 (шістдесят)** діб, а на території Європи (в європейських внутрішніх водах) – **30 (тридцять)** діб, та до моменту подання заяви на виплату страхового відшкодування про нього не надходило ніяких звісток. Якщо затримка в отриманні інформації викликана війною, воєнними діями, громадянською війною, строк, протягом якого можна передбачити, що вантаж зник безвісти разом з судном, продовжується, але не більше, ніж на **6 (шість)** місяців;

2. **повітряне судно** вважається зниклим без вісті, якщо його місцезнаходження чи місцезнаходження елементів конструкції такого повітряного судна не було встановлено та пошук якого офіційно припинений. Рішення про припинення пошуку повітряного судна, що пропало безвісти, приймає повноважний орган держави з розслідування авіаційної події, на території якої трапилась подія;

3. залізничний ТЗ вважається зниклим без вісті, якщо від нього (про нього) не надходило ніяких відомостей протягом **60 (шестидесяти)** діб з дати прогнозованого прибуття залізничного ТЗ в пункт призначення.

10.1.6.9 якщо страховий випадок стався **при проведенні навантажувально-розвантажувальних робіт** – документи, одержані від особи, що здійснювала або відповідала за проведення навантажувально-розвантажувальних робіт (адміністрації порту, аеропорту, залізничної станції, вантажної автостанції або перевізника);

10.1.6.10 якщо страховий випадок стався в період **зберігання застрахованого вантажу на складі** (в зазначеному в Договорі місці зберігання) – документи, одержані від оператора складу (власника місця зберігання).

10.1.7 документи, що підтверджують обґрунтованість розміру збитків, відшкодування яких вимагається:

10.1.7.1 документи, що підтверджують здійснення перевезення (залежно від обраного способу транспортування) та/або зберігання вантажу: коносамент (Bill of Lading), авіаційна вантажна накладна (Air Waybill), автомобільна накладна (CMR, Carnet – TIR, TTH), залізнична накладна (ЦИМ/СМГС), вантажна відомість (Cargo Manifest), інші аналогічні документи, які підтверджують прийняття вантажу до перевезення, а також обґрунтованість вартості застрахованого вантажу та страхової суми, що зазначена в Договорі страхування;

10.1.7.2 якщо в страхову суму, зазначену в Договорі страхування, були включені витрати, сплачені авансом (фрахт, оплата послуг перевізника/експедитора, охорони, складського збереження, митні витрати тощо) - документи, що підтверджують понесені витрати;

10.1.7.3 акт огляду вантажу перед його відправленням (якщо такий огляд проводився);

10.1.7.4 комерційний акт (у разі відмови у складанні та видачі комерційного акту – оригінал такої відмови); претензія до перевізника/експедитора за фактом незбереженого перевезення вантажу та відповідь на неї; товаро-транспортний документ (ТТН, коносамент тощо) з відміткою про нестачу вантажу та/або відміткою про складання акту про невідповідність між найменуванням, масою і кількістю місць вантажу в натурі і тими даними, що зазначені в транспортних документах;

10.1.7.5 акт огляду загиблого, пошкодженого або втраченого вантажу, складений представником Страховика або документ оформлений/виданий особою погодженою Страховиком – аварійний сертифікат, звіт сюрвеєра, акт торгово-промислової палати або аналогічної організації, висновок/акт товарознавчої експертизи (експертної комісії) про розмір матеріального збитку тощо;

10.1.7.6 офіційні документи, що підтверджують факт та вартість ремонту/реставрації/доопрацювання або заміни пошкодженого вантажу: кошториси, калькуляції, акти приймання передачі/виконаних робіт, платіжні та інші документи, що підтверджують факт та вартість проведеного ремонту/реставрації/доброби/заміни вантажу; акт про уцінку пошкодженого вантажу, складений спеціалізованою організацією - в разі реалізації пошкодженого вантажу з уцінкою (дисконтом); акт на знищення вантажу, складений спеціалізованою організацією - у разі 100% пошкодження вантажу.

10.1.7.7 у випадку вимоги про відшкодування збитків, витрат та внесків за загальною аварією Страхувальник повинен також надати диспашу (диспашний розрахунок), оригінали рахунків на здійснені витрати, копію контракту на рятування, якщо це мало місце, відомості про вартість судна та вантажу в момент закінчення рейсу, відомості про ремонт судна, здійсненого після аварії, інші документи складені відповідно до законодавства держави в порту якої судно закінчило рейс після настання події, що спричинила загальну аварію;

10.1.7.8 для підтвердження розміру витрат, пов'язаних з ввезенням вантажу на митну територію країни або вивезенням вантажу з митної території країни, якщо такі витрати відшкодовуються відповідно до умов Договору страхування – документи, які засвідчують правильність нарахування мита, податків, зборів та обов'язкових платежів, що сплачуються до або після митного оформлення вантажу; примірник декларації митного податкового зобов'язання та інші банківські документи, які підтверджують факт сплати таких платежів;

10.1.7.9 для підтвердження розміру витрат на рятування, збереження та попередження подальшого пошкодження вантажу, відшкодування яких передбачено Договором страхування - документи, що підтверджують факт здійснення та розмір таких витрат;

10.1.7.10 за наявності осіб, винних в заподіяних Страхувальнику/Вигодонабувачу збитках - документи, що підтверджують факт та розмір отриманого Страхувальником/Вигодонабувачем відшкодування збитків від третіх осіб в будь-якій формі (грошовій, в формі виконаних робіт чи зобов'язань по їх виконанню, надання послуг чи зобов'язань по їх виконанню тощо).

10.1.8 для забезпечення реалізації Страховиком права вимоги до осіб винних в заподіянні збитку, Страхувальник зобов'язаний надати наступні документи:

10.1.8.1 претензійну переписку з перевізником/експедитором вантажу, власником (оператором) складу або іншою особою, яка прийняла на себе відповідальність за збереження вантажу згідно з договором, укладеним зі Страхувальником, або іншим документом;

10.1.8.2 у разі зіткнення ТЗ, що перевозив застрахований вантаж, з іншими транспортними засобами - відомості про такі транспортні засоби, осіб, яким належать ці транспортні засоби, а також відомості про договори страхування, укладені щодо цих транспортних засобів;

10.1.8.3 відомості про інших учасників події, які можуть бути визнані винними у завданих збитках.

10.2. Страховик має право вимагати надання йому інших документів або відомостей, необхідних для встановлення факту, з'ясування причин та обставин настання страхового випадку та розміру збитку, що надаються на обґрунтований письмовий запит Страховика.

10.3. Неподання документів, зазначених у цьому розділі, дає Страховику право відмовити у здійсненні страхового відшкодування в частині, що не підтверджена такими документами.

10.4. Документи, що подаються для отримання страхового відшкодування, мають бути достовірні, подані в обсязі, якого вимагає Страховик (його представник), оформлені та засвідчені належним чином. Документи, необхідні для здійснення виплати страхового відшкодування, надаються Страховику у формі: оригіналів, нотаріально засвідчених копій, простих копій, за умови надання Страховикові можливості звірення копій цих документів з їх оригіналами.

10.5. Враховуючи особливості конкретного страхового випадку, Страховик (його представник) приймає рішення про необхідність надання окремих документів, визначених цих розділом, що підтверджується відповідним актом.

10.6. Якщо документи, необхідні для здійснення страхового відшкодування, надані не в повному обсязі та/або в належній формі, або оформлені з порушенням існуючих норм (відсутні номер, дата, штамп, є виправлення тексту тощо), прийняття рішення щодо страхового відшкодування не здійснюється до усунення цих недоліків. Про наявність таких невідповідностей та/або порушень Страховик повідомляє одержувача страхового відшкодування протягом **5 (п'яти)** робочих днів з дня отримання відповідних документів.

10.7. У випадку, якщо документи зазначені у цьому розділі ЗУСП, складені на іншій мові ніж українська, разом з такими документами має бути наданий їх нотаріально засвідчений переклад на українську мову.

11. ПОРЯДОК РОЗРАХУНКУ ТА УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ ВИПЛАТИ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

11.1. Виплата страхового відшкодування здійснюється Страховиком відповідно до умов Договору страхування на підставі письмової заяви одержувача страхового відшкодування та страхового акту, складеного Страховиком.

11.2. Для виплати страхового відшкодування Страхувальник (Вигодонабувач) повинен надати Страховику протягом **180 (ста восьмидесяти)** календарних днів з дня настання страхового випадку, якщо інший строк не передбачений в Договорі страхування документи, передбачені **розділом 10** цих ЗУСП.

11.3. У разі невиконання Страхувальником умов зазначених в **п. 11.2.** цих ЗУСП Страховик припиняє розгляд справи про виплату страхового відшкодування (врегулювання збитку) після закінчення зазначеного строку.

11.4. Страховик повідомляє Страхувальника в письмовій формі про причини припинення розгляду справи про виплату страхового відшкодування, а також про необхідність надання документів, що підтверджують факт, обставини, причини настання страхового випадку, розмір заподіяного внаслідок страхового випадку збитку та інші документи, передбачені Договором страхування та необхідні для виплати страхового відшкодування/

11.5. Протягом **10 (десяти)** робочих днів, якщо інший строк не передбачений Договором, з дня отримання всіх необхідних документів і відомостей про обставини настання страхового випадку та розмір шкоди, Страховик приймає рішення про здійснення страхового відшкодування та складає страховий акт або приймає рішення про відмову у здійсненні страхового відшкодування.

11.6. У разі прийняття рішення про здійснення страхового відшкодування виплата здійснюється Страхувальнику (Вигодонабувачу) впродовж **10 (десяти)** робочих днів з дня складення страхового акту, якщо інший строк не передбачений Договором.

11.7. У разі прийняття рішення про відмову у здійсненні страхового відшкодування Страховик впродовж **7 (семи)** робочих днів з дня прийняття такого рішення повідомляє про це Страхувальника (Вигодонабувача) в письмовій формі з обґрунтуванням причини.

11.8. Страховик має право відстрочити прийняття рішення про виплату/відмову у виплаті страхового відшкодування у наступних випадках:

- якщо правоохоронними органами відкрито кримінальне провадження за фактом настання страхового випадку і триває розслідування обставин, які призвели до збитку, — строк на прийняття рішення рахується з дати закриття кримінального провадження, одержання Страховиком вироку (рішення) суду, що набрав(-ло) законної сили, або визнання вини особисто Страхувальником (Вигодонабувачем);

- якщо об'єм і характер шкоди не відповідає причинам і обставинам страхового випадку — до з'ясування фактичного розміру (на період проведення страхового розслідування з письмовим повідомленням Страхувальника про таке рішення, але не більше, ніж на 90 (дев'яносто) календарних днів з дня отримання останнього з усіх необхідних документів, передбачених **розділом 10** цих ЗУСП).

11.9. Відповідно до цих ЗУСП застосовується наступний порядок розрахунку суми страхового відшкодування в залежності від характеру збитку:

11.9.1 У випадку пошкодження всього вантажу або частини вантажу (цілих вантажних місць), в тому числі внаслідок протиправних дій третіх осіб - сума страхового відшкодування визначається за одним з нижченаведених варіантів:

11.9.1.1. Варіант 1 - у розмірі вартості витрат на відновлювальний ремонт пошкодженого застрахованого вантажу, необхідного для приведення його в стан, в якому воно перебувало безпосередньо перед настанням страхового випадку, але не більше страхової суми. При цьому, із витрат на відновлення застрахованого вантажу вираховується вартість залишків, придатних для подальшого використання або реалізації (запасних частин, деталей, тощо), що підлягають заміні під час ремонту.

До складу витрат на відновлювальний ремонт відносяться, підтверджені документально, необхідні і доцільні витрати:

- а) на придбання матеріалів і запасних частин, необхідних для відновлення;
- б) на оплату робіт з ремонту (відновлення);
- в) на доставку вантажу до місця проведення ремонтних робіт та доставку запасних частин та матеріалів.

До складу витрат на відновлювальний ремонт не відносяться:

- а) додаткові витрати, викликані необхідністю поліпшення застрахованого вантажу;
- б) витрати, викликані тимчасовим або допоміжним ремонтом або відновленням;
- в) інші витрати, здійснені понад необхідні, що не відносяться до відновлювальних робіт.

11.9.1.2. Варіант 2 - як різниця між підтвердженою документально дійсною вартістю застрахованого вантажу (його частини), до пошкодження, та фактичною вартістю застрахованого вантажу (його частини) в пошкодженому стані. Вартість вантажу в пошкодженому стані може бути визначена:

- а) на підставі висновку аварійного комісара або акту (висновку), зробленого суб'єктом оціночної діяльності;
- б) шляхом вільного продажу залишків без посередника, включаючи продаж на аукціоні або на публічних торгах за вимогою Страховика. В цьому випадку замість вартості пошкодженого вантажу при розрахунку збитку використовується брутто – виручка.

11.9.2 Якщо пошкоджена тільки товарна споживча упаковка, без пошкодження власне вантажу (товару всередині) – страхове відшкодування виплачується у розмірі **10%** дійсної вартості кожної пошкодженої одиниці товару (безпосередньо на дату настання страхового випадку, але в будь-якому випадку не більше страхової суми кожної окремої одиниці товару). Пошкодження/знищення *тимчасової транспортної упаковки* не є страховим випадком і Страховик не сплачує страхове відшкодування по таких випадках.

11.9.3 У випадку повної загибелі (повному знищенні) всього застрахованого вантажу або його частини (цілих вантажних місць), в тому числі внаслідок протиправних дій третіх осіб – сумою страхового відшкодування є страхова сума застрахованого вантажу або тієї частини вантажу, що загинула (знищена) за вирахуванням, вартості залишків застрахованого вантажу, придатних для подальшого використання або реалізації.

При цьому, застрахований вантаж вважається знищеним/загиблим:

- якщо він повністю і безповоротно втратив свої споживчі властивості і не може бути використаний за прямим призначенням (фактична загибель/знищення),
або

- якщо вартість відновлення застрахованого вантажу перевищує його страхову вартість (конструктивна загибель/знищення).

11.9.4 У випадку викрадення, пропажі або недоставлення всього застрахованого вантажу або його частини (цілих вантажних місць) - сума страхового відшкодування визначається:

- у розмірі страхової вартості застрахованого вантажу або втраченої його частини,
або

- у розмірі витрат на придбання (заміщення) цілого або частини застрахованого вантажу, що аналогічні втраченим.

При цьому, якщо викрадений вантаж буде знайдено після виплати страхового відшкодування (його частини), то протягом **10 (десяти)** робочих днів з дати одержання Страхувальником відповідної інформації Страхувальник повинен повернути Страховику отримане страхове відшкодування.

11.9.5 Зникнення вантажу безвісти разом з транспортним засобом. Захват вантажу або транспортного засобу з застрахованим вантажем - сумою страхового відшкодування є страхова сума застрахованого вантажу.

11.9.6 Розрахунок розміру збитку щодо застрахованого вантажу, який був у використанні, здійснюється з вирахуванням експлуатаційного зносу, який визначається на підставі експертного висновку, складеного спеціалізованою організацією (сертифікованим експертом), що призначається Страховиком.

11.9.7 При морському перевезенні вантажів Страхувальник може заявити Страховику про відмову від своїх прав на все застраховане майно (**Заява про абандон**) і отримати повну страхову суму з вирахуванням франшизи, встановленої в Договорі страхування, у випадках:

11.9.7.1 пропажі судна безвісти разом з вантажем;

11.9.7.2 економічної недоцільності відновлювального ремонту застрахованого вантажу (конструктивна загибель) або доставки застрахованого вантажу в місце призначення;

11.9.7.3 захоплення судна разом із застрахованим вантажем, якщо захоплення триває більше **2 (двох)** місяців.

11.9.8 У випадку, якщо Страхувальник застосовує своє право на абандон, діють наступні положення:

11.9.8.1 Заява про абандон повинна бути направлена Страховику протягом **6 (шести)** місяців після настання події, у зв'язку з якою зроблено Заяву про абандон;

11.9.8.2 Страхувальник (Вигодонабувач) не може зробити Заяву про абандон умовно або відізнати Заяву про абандон, яку він передав Страховику;

11.9.8.3 після закінчення зазначеного в **п. 11.9.8.1.** цих ЗУСП терміну Страхувальник втрачає право на абандон, однак може вимагати відшкодування збитку на загальних підставах.

11.9.9 Згода Страховика на абандон не звільняє Страхувальника від обов'язку вжити всіх можливих заходів щодо запобігання та зменшення розміру збитку.

11.9.10 У випадку, якщо Сторони досягнуть згоди щодо абандона на застрахований вантаж, право власності на нього переходить до Страховика після виплати страхового відшкодування.

11.9.11 Якщо після виплати страхового відшкодування з'ясується, що судно не загинуло, або захоплене судно та застрахований вантаж будуть звільнені, Страховик вправі вимагати, щоб Страхувальник, залишивши собі майно (вступивши в права володіння майном), повернув отримане страхове відшкодування, за винятком відшкодування часткового збитку, якщо Страхувальник його зазнав. У разі, якщо знайдений вантаж залишається у Страхувальника, він зобов'язаний протягом **15 (п'ятнадцяти)** робочих днів, з дати відновлення його майнових прав на вантаж, повернути Страховику виплачене страхове відшкодування.

11.10. До страхового відшкодування можуть бути включені суми фактично здійснених та підтверджених відповідними документами витрат, якщо їх відшкодування передбачене Договором страхування:

11.10.1. витрати і внески з загальної аварії в частці вантажу та/або фрахту. Розмір страхового відшкодування за витратами і внесками по загальній аварії дорівнює сумі, яку необхідно відшкодувати згідно з диспашею (обґрунтованим документальним розрахунком) у розмірі здійснених витрат та внесків Страхувальника (Вигодонабувача) у обсягах, в яких вони були розподілені (нараховані).

Взаємовідносини, пов'язані з загальною аварією, регулюються законодавством держави, в порту якої судно закінчило рейс після події, що спричинила загальну аварію, якщо інше не передбачене чинним законодавством або угодою Сторін. Якщо всі особи, інтереси яких зачіпає загальна аварія, належать до України, застосовується законодавство України;

11.10.2. всі необхідні та доцільно здійснені витрати, викликані виконанням заходів щодо рятування, збереження та попередження подальшого пошкодження вантажу, але не більше **5 (п'яти) %** від страхової суми зазначеної в Договорі страхування.

При цьому, якщо з вини Страхувальника заходи по запобіганню або зменшенню збитків не були вжиті, і сума збитків внаслідок цього зросла, Страховик має право односторонньо зменшити розмір страхового відшкодування по страховому випадку на ту суму, на який сума збитку зросла внаслідок невжиття вказаних заходів.

11.10.3. витрати, зазначені в **п.п. 2.8.4. – 2.8.7.** цих ЗУСП.

11.11. Якщо згідно умов Договору страхування страхова сума встановлена в розмірі **110%** від вартості вантажу: до суми страхового відшкодування включаються витрати на перевезення (фрахт), митне оформлення та інші документально підтверджені додаткові витрати пов'язані з перевезенням вантажу, але не більше **10 (десяти)%** від вартості пошкодженого, знищеного або втраченого вантажу.

11.12. Страхове відшкодування виплачується в межах страхової суми зазначеної у Договорі страхування (окремому Страховому сертифікаті) та дорівнює розміру заподіяних збитків, за вирахуванням встановленої франшизи та сум, отриманих в рахунок відшкодування збитків по страховому випадку від третіх осіб.

11.13. Після здійснення страхової виплати, відповідальність Страховика зменшується на суму страхової виплати. Наступні страхові виплати проводяться з урахуванням зменшення відповідальності Страховика. Якщо страхова виплата здійснена у розмірі повної страхової суми, то дія Договору страхування припиняється з моменту підписання Страхового акту.

11.14. Загальний обсяг страхового відшкодування за всіма страховими випадками, що мали місце протягом дії Договору страхування, не може перевищувати страхової суми, встановленої таким Договором страхування (відповідним Страховим сертифікатом), за винятком випадку, коли між Страховиком і Страхувальником укладено додатковий договір до Договору страхування про відновлення відповідальності Страховика на суму виплаченого (-их) страхового (-их) відшкодування(-нь) та Страхувальником сплачено додатковий страховий платіж згідно з зазначеним додатковим договором.

11.15. Якщо на момент настання страхового випадку діяли інші договори страхування відносно того ж застрахованого вантажу, що зазначений у Договорі страхування, Страховик виплачує страхове відшкодування в розмірі частки страхового відшкодування, яка визначається, як відношення страхової суми за таким Договором страхування до сукупної страхової суми за всіма діючими договорами страхування, за якими мають бути здійснені виплати страхового відшкодування за страховим випадком. При цьому загальна сума страхового відшкодування, виплачена усіма страховиками, не може перевищувати обсягу збитків, який фактично був завданий Страхувальнику (Вигодонабувачу).

11.16. Виплата страхового відшкодування резиденту України здійснюється Страховиком в національній валюті України. У випадках, коли Вигодонабувачем за Договором страхування є нерезидент, страхове відшкодування може бути виплачене в національній валюті України Страхувальнику або в іноземній валюті Вигодонабувачу.

11.17. Якщо страхове відшкодування виплачується в іноземній валюті Вигодонабувачу, то його розмір визначається шляхом перерахунку суми страхового відшкодування у гривні до EUR або USD (інша іноземна валюта), за офіційним курсом НБУ на дату настання страхового випадку, але в будь-якому випадку не більше страхової суми, зазначеної у Договорі страхування.

11.18. У випадках, якщо на момент виплати страхового відшкодування, законодавством України не буде передбачена можливість виплати страхового відшкодування Вигодонабувачу в іноземній валюті, то виплата буде здійснена Страхувальнику в національній валюті України. Страхувальник самостійно отримує всі належні дозвільні документи, які можуть бути потрібні для придбання та переказу за кордон іноземної валюти Вигодонабувачу, при цьому сума страхового відшкодування зменшується на розмір всіх сплачених Страховиком податків, які виникають при виплаті та переказі страхового відшкодування в іноземній валюті, передбачені законодавством України.

11.19. У разі виплати Вигодонабувачу страхового відшкодування в іноземній валюті термін виплати страхового відшкодування зазначений в п. 11.2. цих ЗУСП збільшується на період одержання необхідних дозвільних документів для виплати та перерахування коштів за кордон

11.20. До Страховика, що виплатив страхове відшкодування, переходить в межах виплаченої суми право вимоги, яке Страхувальник (або інша особа, що одержала страхове відшкодування) мають до особи, відповідальної за завдані збитки.

12. ВИНЯТКИ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ ТА ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ

12.1. За цими ЗУСП є виключенням зі страхових випадків та не покриваються страхуванням наступні події:

12.1.1 Загальні виключення.

Не покриваються страхуванням та не відшкодовуються збитки, які завдано застрахованому вантажу (багажу) внаслідок:

12.1.1.1. умислу або необережності Страхувальника, Вигодонабувача, їх працівників, представників або осіб, які діяли за їх дорученням;

12.1.1.2. звичайного витоку, звичайної втрати ваги, об'єму або природного зносу застрахованого вантажу;

12.1.1.3. випадків, коли упакування, підготовка вантажу до перевезення або розвантаження виявилися з недоліками, недостатніми або непридатними для цього виду вантажу, в тому числі внаслідок:

- невиконання правил навантаження, кріплення, розвантаження, розміщення, укладання, складування, порушення вимог до формування укрупнених вантажних місць;

- невідповідного упакування або закупорки вантажів (в тому числі внаслідок перевезення вантажів у контейнерах, вагонах, кузовах автомобілів, які були пошкоджені до завантаження в них застрахованих вантажів);

- відсутності, пошкодження або недостатності пакування застрахованого вантажу, який за своєю природою схильний до псування та пошкодження без пакування або без належного пакування;

- застосування при навантажувально - розвантажувальних роботах несправного, непридатного для операцій з такими вантажами обладнання (включаючи портові крани), а також при виконанні технологічних вимог, що висуваються при навантажувально - розвантажувальних роботах з певними видами вантажів;

- навантаження на залізничну платформу, у піввагон, не покритий відповідним чином вагон або інший наземний транспортний засіб, у відкрите судно, на палубу або навантаження понад належне, якщо умовами перевезення передбачене інше, крім випадків, коли Страхувальник, Вигодонабувач, їх працівники, представники або особи, які діють за їх дорученням, не знали про такого роду дії і не виконували їх, тобто зазначені дії відбувалися без наміру з боку Страхувальника (Вигодонабувача);

У цьому виключенні під «упакуванням» слід розуміти також укладання в контейнер, але тільки в тих випадках, коли таке укладання здійснюється до набуття чинності Договору страхування, самим Страхувальником або його працівниками;

12.1.1.4. особливих фізико-хімічних властивостей, недоліків застрахованого вантажу, псування, корозії, гниття, бродіння, набування запахів, подряпин, рубцювання, відлущування фарбування, лакового покриття, емалі;

12.1.1.5. затримки в доставці застрахованого вантажу, навіть якщо подія, в результаті якої відбулась затримка, покривається страхуванням (за винятком витрат за загальною аварією);

12.1.1.6. неплатоспроможності або невиконання зобов'язань, в тому числі фінансових зобов'язань, власниками, керуючими, фрахтувальниками або операторами судна;

12.1.1.7. подій, які сталися до укладення та набрання чинності Договором страхування;

12.1.1.8. подій, які сталися поза межами маршруту перевезення, зазначеного у Договорі страхування (з урахуванням умов п. 2.12.8.1. цих ЗУСП).

12.1.2. Виключення, пов'язані з неморехідністю або непридатністю транспортного засобу.

12.1.2.1. Не покриваються страхуванням та не відшкодовуються збитки, які завдано вантажу внаслідок:

а) неморехідністю судна або підвізного транспортного засобу;

б) непридатністю судна, підвізного транспортного засобу, контейнера, ліфту, підйомника або іншого транспортного засобу для безпечного транспортування застрахованого вантажу. Ці застереження діють у тому випадку, коли Страхувальнику або його працівникам було відомо або повинно було бути відомо про таку неморехідність, непридатність або несправність на момент початку навантаження застрахованого вантажу;

12.1.2.2. Страховик не відшкодовує збитки, які виникли в результаті порушення гарантії морехідності судна та його придатності або іншого транспортного засобу для доставки застрахованого вантажу до місця призначення, якщо Страхувальник, його працівники або особи, які діяли за його дорученням, винні у виникненні обставин, які призвели до неморехідності та непридатності судна або іншого транспортного засобу, або їм було про це відомо.

12.1.3. Виключення військових ризиків.

Якщо інше не передбачене Договором страхування, не покриваються страхуванням та не відшкодовуються збитки, які завдано застрахованому вантажу внаслідок:

12.1.3.1. війни з зовнішнім ворогом або громадянської війни, воєнних дій будь-якого характеру (незалежно від того чи був оголошений стан війни), у т.ч. інтервенції, нападів зовнішнього ворога, збройних конфліктів, збройного повстання, захоплення державної влади військовими або будь-якими іншими особами, узурпації влади, введення воєнного стану та(або) пов'язаних із цим грабежів і мародерства, революції, бунту, повстання, заколоту або цивільного безладдя, яке виникає в результаті зазначених подій або в результаті будь-якого ворожого акту воюючої сторони або проти неї, та наслідків цих подій;

12.1.3.2. реквізиції, захоплення, націоналізації, арешту, конфіскації, ув'язнення, заборони або затримки з застосуванням сили, (за винятком піратства) та їх наслідків або будь-яких спроб таких дій, знищення вантажу на вимогу військової або цивільної влади;

12.1.3.3. пошкодження або знищення мінами, торпедами, бомбами, ракетами, безпілотними літальними апаратами (БПЛА) та іншими видами бойових припасів та або знарядь війни, вплив яких на об'єкт застрахованого вантажу має випадковий характер.

12.1.4. Виключення страйкових ризиків.

Якщо інше не передбачене Договором страхування, не покриваються страхуванням та не відшкодовуються збитки, які завдано застрахованому вантажу внаслідок:

12.1.4.1. дій учасників страйків, локаутів або осіб, які беруть участь в бунтах або цивільних хвилюваннях;

12.1.4.2. страйків, локаутів, бунтів або цивільних хвилювань.

12.1.5. Виключення терористичних ризиків.

Якщо інше не передбачене Договором страхування, не покриваються страхуванням та не відшкодовуються будь-які збитки або витрати Страховальника, що прямо або непрямо заподіяні або виникли внаслідок будь-яких нижчезазначених дій, незалежно від наявності яких-небудь інших причин або подій, що відбуваються в той самий час не залежно від їх послідовності:

12.1.5.1. терористичний акт - використання сили та насильства та/або погрози відносно будь-якої особи або групи осіб, здійснений поодиночці, від імені або у зв'язку з якою-небудь організацією (-ями) або урядом (-ами) за політичними, релігійними, ідеологічними або подібними причинами з метою впливу на який-небудь уряд та/або з метою залякування громадян якої-небудь країни або окремої групи цивільного суспільства;

12.1.5.2. будь-який збиток, завданий застрахованому вантажу, або витрати Страховальника, що прямо або непрямо заподіяні або виникли внаслідок будь-яких дій спрямованих на контроль, запобігання або припинення дій, здійснених в будь-якому зв'язку з терористичним актом.

12.1.6. Виключення ризиків, пов'язаних з нелояльністю працівників Страховальника

Якщо інше не передбачене Договором страхування, страхуванням не покриваються ризики загибелі, втрати та пошкодження вантажів, що сталися в результаті нелояльних дій працівників, представників Страховальника, Вигодонабувача або осіб, які діяли за їх дорученням.

Ці виключення застосовуються тільки при страхуванні перевезень коштовного майна, а саме: готівки, монет, бланків строгої звітності, цінних паперів у документарній формі (облігації, сертифікати акцій, депозитні та ощадні сертифікати, векселі), дорогоцінних металів у будь-якій формі та виробів з них, дорогоцінних і напівкоштовних каменів і т. п., що здійснюються інкасаторськими службами банків, професійними перевізниками (інкасаторами) і залученими ними контрагентами.

12.1.7. Виключення ризиків радіоактивного зараження, хімічної, біологічної, біохімічної, електромагнітної зброї та кібератак.

В будь-якому випадку страхове покриття не розповсюджується на втрати, пошкодження, відповідальність або витрати, що прямо або непрямо викликані чи настали внаслідок наступного:

12.1.7.1. іонізованої радіації або радіоактивного зараження від якого-небудь ядерного палива, ядерних відходів або від згоряння ядерного палива;

12.1.7.2. радіоактивних, токсичних, вибухових або будь-яких інших небезпечних властивостей або властивостей, що заражають, будь-якої ядерної установки, реактора, іншого ядерного устаткування або ядерного компонента такого устаткування;

12.1.7.3. будь-якого знаряддя війни із застосуванням реакції атомного або ядерного розпаду та/або синтезу, якої-небудь іншої подібної реакції, дії радіоактивної сили або речовини;

12.1.7.4. радіоактивних, токсичних, вибухових або інших небезпечних речовин або речовин, що заражають, з радіоактивними властивостями.

Виключення, зазначене в цьому пункті, не поширюється на радіоактивні ізотопи, відмінні від ядерного палива, коли такі ізотопи обробляються, транспортуються, зберігаються або використовуються з комерційною, сільськогосподарською, медичною, науковою або з іншою аналогічною мирною метою.

12.1.7.5. будь-якої хімічної, біологічної, біохімічної зброї;

12.1.7.6. дії звукових хвиль, інфра - та ультразвуку, а також електричної та електромагнітної інтерференції;

12.1.7.7. використання або роботи з метою нанести ушкодження будь-якого комп'ютера, комп'ютерної системи, комп'ютерного програмного забезпечення, комп'ютерного вірусу або процесу, або будь-якої іншої електронної системи.

Умови п. 12.1.7. мають першорядне значення та превалюють над всіма положеннями інших умов, застережень та текстів, що суперечать їм.

12.1.8. Додаткові виключення зі страхових випадків.

Якщо інше не передбачено Договором страхування, не покриваються страхуванням та не підлягають відшкодуванню збитки, які завдано вантажу внаслідок та під час:

12.1.8.1. недбалості Страхувальника, Вигодонабувача, їх представників або осіб, які діяли за їх дорученням, а саме:

- якщо вантажовідправником було нечітко проставлено маркування на упакуванні окремих вантажних місць;

- відсутності чіткого зображення порядкових номерів та інших розпізнавальних знаків на окремих місцях;

12.1.8.2. порушення Страхувальником, Вигодонабувачем, їх працівниками, представниками або особами, які діяли за їх дорученням встановлених правил перевезення, пересилання або зберігання вантажів;

12.1.8.3. впливу звичайних коливань температури та вологості, трюмного повітря, звичайного просочування, звичайної усушки, утрушування, усадки, просипання, недоваги тощо, природного зносу застрахованого вантажу, звичайної потертості застрахованого вантажу або результатів тертя об перегородки, стойки та стінки транспортного засобу або інші предмети;

12.1.8.4. пошкодження вантажу хробаками, гризунами, комахами, пліснявою та грибком, а також продуктами їхньої життєдіяльності;

12.1.8.5. падіж тварин, птахів і нещасних випадків з ними;

12.1.8.6. втрати з вини Страхувальника зазначених у накладній, прикладених до неї або вручених йому документів;

12.1.8.7. порушення Страхувальником чинного законодавства будь-якої країни, включаючи збитки (вимоги) щодо сплати пені, штрафів, неустойок;

12.1.8.8. лому та бою скла, порцеляни, фаянсу, кераміки, мармуру та виробів з них, цегли всякого роду, жорен, точильних каменів, графітових тиглів, електродів та інших підвладних лому та бою предметів, якщо це не є прямим наслідком настання застрахованих ризиків;

12.1.8.9. вогню або вибуху внаслідок навантаження, перевезення та (або) зберігання (в тому числі в безпосередній близькості від застрахованого вантажу) матеріалів, предметів та речовин, небезпечних щодо вибуху або самозаймання, з відома Страхувальника, Вигодонабувача, їх працівників, представників або осіб, які діють за їх дорученням, але без відома Страховика;

12.1.8.10. недопоставки вантажу або його частини (недостачі вантажу) або невідповідності найменування вантажу, заявленого на страхування, при цілісності зовнішньої упаковки, пломб, замків та печаток, а також відсутність будь-яких інших фактичних слідів, якими можна пояснити причини таємничого зникнення всього або частини вантажу в процесі перевезення;

12.1.8.11. виявлення у застрахованому вантажі дефектів та недоліків, в тому числі виробничих, які вантаж мав на момент початку страхового захисту;

12.1.8.12. знецінювання вантажу внаслідок забруднення або псування тари при непошкодженій зовнішній упаковці;

12.1.8.13. порушення митних та інших офіційних норм, інструкцій з відвантаження або приписів перевізника, а також порушення виконання судового рішення або його примусового виконання;

12.1.8.14. транспортування завідомо пошкоджених, неякісних вантажів та вантажів з пошкодженим упакуванням. Страховик відшкодовує збиток тільки тоді, коли пошкодження, що існувало до початку транспортування, не вплинуло на збиток, що наступив протягом транспортування;

12.1.8.15. пошкодження або втрата всього чи частини застрахованого вантажу внаслідок несправності кришок, клапанів або механізмів зливу (за виключенням випадків, коли такі пошкодження сталися внаслідок аварійного випадку з перевізним транспортним засобом, що зафіксовано документально);

12.1.8.16. різниці у методах зважування вантажу при перевалках і перевантаженнях;

12.1.8.17. зберігання застрахованого вантажу в непристосованих і непридатних для зберігання вантажів місцях, а також недотримання правил складування;

12.1.8.18. свідомої експлуатації технічно несправних ТЗ або конструктивно перероблених на власний розсуд ТЗ та обладнання (в т.ч. рефрижераторних установок) або ТЗ, які не пройшли обов'язкову технічну перевірку відповідно до вимог чинного транспортного законодавства;

12.1.8.19. крадіжки вантажу внаслідок шахрайських дій третіх осіб, в тому числі з використанням імені отримувача, його представника (агента) або митного органу, їх бланків, штампів та/або печаток, а також підроблених товаророзпорядчих та/або митних документів;

12.1.8.20. пропажа (зникнення) транспортного засобу безвісти разом з застрахованим вантажем.

12.2. Страховик не виплачує страхове відшкодування, якщо збитки завдано вантажу в період зберігання вантажу на складі в очікуванні навантаження на транспортний засіб у пункті, зазначеному як пункт відправлення вантажу.

12.3. За Договором страхування, укладеним на підставі цих ЗУСП, не відшкодовуються:

12.3.1. моральна (немайнова) шкода;

12.3.2. неотримані доходи внаслідок перерви у виробництві;

12.3.3. упущена вигода та будь-які інші непрямі збитки Страхувальника, крім тих випадків, коли за умовами страхування такі збитки підлягають відшкодуванню в порядку загальної аварії;

12.3.4. збитки внаслідок завдання шкоди третім особам під час перевезення вантажів, в тому числі небезпечних, або при загибелі (пошкодженні, пропажі) вантажу, що містить небезпечні компоненти;

12.3.5. збитки завдані навколишньому середовищу (екологічна шкода);

12.3.6. збитки, що виникли внаслідок дій Страхувальника (його представника або осіб, які знаходяться з ними у трудових чи договірних відносинах), в стані алкогольного сп'яніння, під впливом наркотичних чи токсичних речовин під час виконання ними своїх службових, трудових чи договірних обов'язків, пов'язаних із здійсненням діяльності при перевезенні

12.3.7. збитки, що завдані з причин, про які Страхувальнику було відомо до початку дії Договору, але про які він не повідомив Страховика.

12.4. Негабаритні та великовагові вантажі покриваються страхуванням за умови узгодження маршруту перевезення з дорожніми службами. При цьому, зі страхового покриття виключаються і не відшкодовуються збитки, що були викликані невідповідністю (як за документами, так і по факту) габаритів і маси застрахованого вантажу пропускним характеристикам елементів інфраструктури і застосуванням непридатних або невідповідних ТЗ.

12.5. Не підлягають відшкодуванню Страховиком витрати Страхувальника/Вигодонабувача на утилізацію пошкодженого, зіпсованого вантажу та/або його залишків.

12.6. Не є страховим випадком пошкодження або втрата всього чи частини застрахованого вантажу, внаслідок протиправних дій третіх осіб, якщо наземний ТЗ був залишений на паркуванні в місці, що не є безпечним місцем паркування відповідно до п.1.7 цих ЗУСП.

12.7. За цими ЗУСП не приймаються на страхування та не відшкодовуються збитки, що виникли при перевезенні:

12.7.1. вантажів, заборонених до перевезення відповідно до норм і правил, встановлених законодавчими та нормативно - правовими актами в сфері перевезень (в тому числі контрабандних вантажів та вантажів незаконної торгівлі);

12.7.2. вантажів, заборонених до поставки в країни/із країн, у відношенні яких введено ембарго на торгівлю або такі, що перебувають під економічними санкціями Організації об'єднаних націй або торгових чи економічних санкцій, закону і правил Європейського Союзу, Сполученого Королівства, Швейцарської Конфедерації та Сполучених Штатів Америки.

12.8. Не покривається страхуванням:

12.8.1. транспортування електроенергії та інформації по підземних кабелях; нафти, нафтопродуктів, газів та інших речовин за допомогою трубопровідного транспорту;

12.8.2. перевезення вантажів в межах будівельних майданчиків, перевезення об'єктів нерухомості; на суднах під прапорами Белізу, Камбоджі, Грузії, Сан-Томе, Вануату.

12.9. Українсько-російське застереження про виключення.

Не покриваються усі збитки, пошкодження, відповідальність або витрати, безпосередньо спричинені поточним російсько-українським конфліктом, або пов'язані з ним та/або будь-яким розширенням такого конфлікту. Також, виключаються збитки, пошкодження, відповідальність, або витрати, якщо вищезазначений конфлікт вважається безпосередньою причиною таких збитків, пошкоджень, відповідальності, або витрат. Це, також, включає, але не обмежується конфіскацією, експропріацією, націоналізацією, позбавленням, або обмеженням руху суден і вантажів на території вищезазначених країн.

12.10. Виключення війни шести держав.

Страховик не несе відповідальність за втрату, збиток або витрати, що виникають внаслідок початку війни (незалежно від того, було оголошення війни чи ні) між будь-якими з наступних країн: Великобританія, Сполучені Штати Америки, Франція, російська федерація, Китайська Народна Республіка, Республіка Індія.

12.11. Договором страхування можуть бути передбачені інші обмеження страхування та/або виключення зі страхових випадків, якщо вони не суперечать цим ЗУСП за законодавству України.

13. ПІДСТАВИ ВІДМОВИ У СТРАХОВІЙ ВИПЛАТІ

13.1. Підставою для відмови Страховика у здійсненні страхової виплати є:

13.1.1. навмисні дії Страхувальника або особи, на користь якої укладено Договір страхування, спрямовані на настання страхового випадку, крім дій, вчинених у стані крайньої необхідності або необхідної оборони, або випадків, визначених законом чи міжнародними звичаями;

13.1.2. вчинення Страхувальником або особою, на користь якої укладений Договір страхування, умисного кримінального правопорушення, що призвело до настання страхового випадку;

13.1.3. подання Страхувальником неправдивих відомостей про об'єкт страхування, обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику, або про факт настання страхового випадку;

13.1.4. одержання Страхувальником повного відшкодування збитків від особи, яка їх заподіяла. Якщо збиток відшкодований частково, страхова виплата здійснюється з вирахуванням суми, отриманої від зазначеної особи як відшкодування збитків;

13.1.5. шахрайство, інша незаконна діяльність Страхувальника або особи, на користь якої укладений Договір страхування, спрямовані на отримання незаконної вигоди від страхування;

13.1.6. несвоєчасне повідомлення Страхувальником про настання страхового випадку без поважних причин або невиконання інших обов'язків, визначених Договором страхування, якщо це призвело до неможливості Страховика встановити факт, причини та обставини настання страхового випадку або розмір заподіяного збитку;

13.1.7. наявність обставин, які є винятками із страхових випадків та обмеженнями страхування, передбаченими **розділом 12** цих ЗУСП та Договором страхування;

13.1.8. відмова Страхувальника (Вигодонабувача) від свого права вимоги до особи, відповідальної за збитки, що відшкодовуються Страховиком за умовами Договору страхування, або якщо здійснення цього права стало неможливим з вини Страхувальника (Вигодонабувача);

13.1.9. наявність інших підстав, встановлених законодавством України.

13.2. Відмова Страховика у виплаті страхового відшкодування може бути оскаржена Страхувальником в судовому порядку.

14. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

14.1. Усі розбіжності, що виникають внаслідок або у зв'язку з умовами Договору страхування, повинні вирішуватись шляхом переговорів між Сторонами.

14.2. У разі недосягнення згоди справа передається на розгляд суду за місцем знаходження Страховика у порядку, передбаченому законодавством України.

14.3. Позов по вимогах, які витікають із Договору страхування, може бути пред'явлений Страховику в строк, передбачений чинним законодавством України.

14.4. Претензії та скарги щодо надання страхових послуг за Договором страхування приймаються Страховиком у письмовому вигляді, шляхом направлення їх на адресу Страховика: м. Київ, 03067, а/с № 12.

15. ЗВІЛЬНЕННЯ СТОРІН ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ ВІД ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

15.1. Сторони можуть бути звільнені від відповідальності за часткове або повне невиконання зобов'язань за Договором страхування, якщо вони стали наслідком обставин непереборної сили.

15.2. Під «непереборною силою» розуміються зовнішні та надзвичайні події, які описуються сукупністю таких умов:

- зазначені події настали після набуття чинності Договором страхування;
- ці події не визначені в **розділі 12** цих ЗУСП;
- ці події виникли незалежно від волі сторін Договору, і при цьому їхньому настанню і подальшій дії сторони Договору не могли протистояти за допомогою всіх розумних зусиль і коштів, які могли бути застосовані відносно до конкретних проявів непереборної сили;
- часткове або повне невиконання будь-якою зі сторін Договору зобов'язань за Договором страхування є прямим наслідком дії обставин непереборної сили.

15.3. При настанні обставин непереборної сили, строк виконання зобов'язань сторін за Договором страхування збільшується відповідно до строку, протягом якого будуть діяти обставини непереборної сили. Якщо цей період буде тривати понад строк, визначений Договором страхування, то будь-яка зі сторін буде вправі відмовитися від подальшого виконання зобов'язань за Договором страхування. При цьому жодна зі сторін не буде мати права на відшкодування можливих збитків.

15.4. Сторона Договору страхування, для якої стало неможливим виконання обов'язків за Договором внаслідок обставин непереборної сили, повинна найбільш швидким з можливих способів сповістити іншу сторону Договору про ситуацію яка склалася, а також протягом терміну, визначеному умовами Договору страхування, направити повідомлення щодо дії цих обставин (у паперовій формі або у формі електронного документа). Повідомлення про дію обставин непереборної сили має бути видано відповідним компетентним органом (зокрема, Торгово-промисловою палатою).

15.5. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення про настання обставин непереборної сили не дає надалі права стороні Договору, на яку подіяли ці обставини, посилаючись на них як на підставу для звільнення від відповідальності щодо виконання умов Договору страхування.

16. ОСОБЛИВІ УМОВИ

16.1. Цими ЗУСП регламентовані основні умови страхування. Питання, що лишилися поза межами цих ЗУСП, регулюються чинним законодавством України.

16.2. За згодою Сторін до умов Договору страхування можуть бути внесені застереження, доповнення, зміни та особливі умови страхування, виходячи з конкретних умов страхування, що відповідають положенням цих ЗУСП та не суперечать чинному законодавству України.

16.3. Права та обов'язки Страховика та Страхувальника, підстави для відмови у здійсненні страхових виплат, зазначені у цих ЗУСП, але які не передбачені Законом України «Про страхування», повинні бути передбачені Договором страхування.

16.4. Страховик інформує, що для виконання частини своєї страхової діяльності може залучати страхових посередників, які діють від імені, в інтересах та за дорученням Страховика. Страхові посередники Страховика можуть залучатись на будь-якій стадії укладення та виконання Договору страхування за страховим продуктом відповідно до цих ЗУСП.

17. КОНТАКТНІ ДАНІ ДЛЯ ЗВЕРНЕННЯ У РАЗІ НАСТАННЯ ПОДІЇ, ЩО МАЄ ОЗНАКИ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ

17.1. У разі настання події, що має ознаки страхового випадку Страхувальник інформує Страховика за телефоном:

0-800-305-800 (цілодобово, безкоштовно по Україні з мобільних та стаціонарних телефонів);
(044) 392-03-16

18. ДОДАТКОВІ УМОВИ (ЗАСТЕРЕЖЕННЯ)

18.1. Договором страхування можуть бути передбачені наведені в цьому розділі додаткові умови (застереження), не обмежуючись нижченаведеним переліком додаткових умов (застережень).

18.2. Застереження про транспортні засоби та класифікацію суден

18.2.1. При морському перевезенні вантажі повинні перевозитись на суднах, вік яких не більший за **15 років**, та які мають перший клас загальноновизнаних у світовій практиці Класифікаційних товариств, якщо інше не передбачене Договором страхування.

18.2.2. Вантаж приймається на страхування та страхове відшкодування виплачується тільки в тих випадках, якщо транспортні засоби, на яких перевозиться вантаж, знаходяться в технічно справному стані, придатні та допущені для навантаження та транспортування застрахованого вантажу. Каботажні судна вважаються придатними, якщо вони мають відповідний клас, підтверджений загальноновизнаним Класифікаційним товариством.

18.2.3. Якщо вищезазначені передумови відсутні, то перевезення вважається застрахованим за умови, що транспортний засіб, експедитор або перевізник були обрані Страхувальником ретельно, як личить сумлінному комерсанту (підприємцю). Якщо Страхувальнику стане відомо про неповну відповідність транспортного засобу передбаченим вимогам, то він повинен не пізніше **24 години**, як тільки йому стало відомо, повідомити про це Страховика та сплатити узгоджений зі Страховиком додатковий страховий платіж.

18.2.4. Договором страхування можуть бути передбачені інші додаткові умови (застереження) щодо віку та класифікаційних вимог до суден, якими перевозиться вантаж.

18.2.5. Під час перевезення вантажів морським транспортом збитки від пошкодження не відшкодовуються, якщо вони не досягають **3% (трьох відсотків)** від страхової суми всього вантажу за одним коносаментом, а при знаходженні вантажу в підвізних суднах - від страхової суми вантажу за кожним таким судном, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Це обмеження не застосовується при наявності загальної аварії, а також коли збиток відбувся внаслідок аварії або зіткнення судна з іншим судном, будь-яким нерухомим або плавучим предметом (включаючи кригу), посадки судна на мілину, пожежі або вибуху на судні.

18.3. Застереження про страхування бавовни - волокна

При страхуванні бавовни-волокна на умовах, зазначений в **п.п. 2.8.2.2 або 2.8.2.3** цих ЗУСП, в обсяг страхового покриття може бути включений ризик пошкодження бавовни – волокна на суші, за умови сплати додаткового страхового платежу, узгодженого сторонами у кожному випадку окремо.

18.4. Застереження про страхування вовни, натурального каучуку та упакованих кольорових металів

Страховання вовни, натурального каучуку та упакованих кольорових металів здійснюється на умовах, зазначених в **п.п. 2.8.2.2 або 2.8.2.3** цих ЗУСП.

18.5. Застереження про страхування вантажів, що потребують дотримання спеціального температурного режиму (продуктів харчування)

18.5.1. Страхування вантажів, що потребують дотримання спеціального температурного режиму і перевозяться призначеним для цього транспортом, проводиться на умовах, зазначених в **п.п. 2.8.2.4.2 або 2.8.2.4.9** цих ЗУСП з включенням в страхове покриття ризику виходу з ладу рефрижераторного обладнання, а саме: порушення температурного режиму перевезення і зберігання вантажів, пов'язаного з перервою в роботі холодильної установки в результаті її зупинки на строк не менше **24 (двадцяти чотирьох)** годин поспіль (для міжнародних перевезень) або **12 (дванадцяти)** годин поспіль (для перевезень в межах України).

В рамках даного Застереження під обладнанням розуміється термоізований корпус ТЗ (контейнера) і передбачений конструкцією ТЗ (контейнера) пристрій для підтримання заданої температури.

18.5.2. Страхування вантажів, що потребують дотримання спеціального температурного режиму, покривається при виконанні наступних умов:

18.5.2.1. перевезення здійснюється у автомобілях-рефрижераторах, рефрижераторних причепах або напівпричепах, суднах-рефрижераторах, рефрижераторних залізничних вагонах або морських контейнерах-рефрижераторах.

На вантажі, що перевозяться в ізотермічних контейнерах, умови даного Застереження не розповсюджуються.

18.5.2.2. перевізнику надані точні письмові інструкції про температурний режим, режим вентиляції та інші необхідні параметри, потрібні для збереження застрахованого вантажу;

18.5.2.3. рефрижераторна установка знаходиться в справному стані на момент початку перевезення;

18.5.2.4. рефрижераторна установка оснащена термографами (самописцями) або іншими приладами та/ або устаткуванням, що фіксують температурний режим протягом здійснення перевезення вантажів, які мають бути у справному стані і включені на момент початку та впродовж всього перевезення;

18.5.2.5. при завантаженні температура вантажу повинна відповідати температурі перевезення;

18.5.2.6. наземні транспортні засоби (в т.ч. вагони, контейнери, причепа та напівпричепа), які здійснюють міжнародні перевезення швидкопсувних харчових продуктів, повинні мати чинне свідоцтво про відповідність нормам *"Угоди про міжнародні перевезення швидкопсувних харчових продуктів та про спеціальні транспортні засоби, призначені для цих перевезень"*.

18.5.3. Страховик не несе відповідальності за будь-які збитки, які настали внаслідок загибелі або пошкодження вантажу в результаті порушення температурного режиму у випадках, коли зміна температурного режиму та псування вантажу відбулися внаслідок:

18.5.3.1. простою транспорту на кордонах і контрольно-пропускних пунктах через відсутність дозволів на проїзд;

18.5.3.2. помилок допущених замовником перевезення при зазначенні необхідного температурного режиму;

18.5.3.3. недотримання Страхувальником або його співробітниками необхідних дій по забезпеченню температурного режиму під час перевезення або тимчасового зберігання вантажу;

18.5.3.4. порушення температурного режиму, якщо таке порушення відбулося внаслідок неправильної експлуатації та/або обслуговування рефрижераторної установки;

18.5.3.5. умисного відключення живлення рефрижераторної установки;

18.5.3.6. затримки строків або збільшення тривалості перевезення понад нормативні терміни, встановлені для відповідного вантажу.

18.5.4. При настанні події, що має ознаки страхового випадку, яка настала в результаті порушення температурного режиму, разом з іншими документами, необхідними для отримання страхового відшкодування згідно з умовами цих ЗУСП та Договору страхування, Страхувальник зобов'язаний надати Страховику термограму за весь час перевезення.

18.6. Застереження про страхування фруктів, рослинної продукції

При страхуванні фруктів та рослинної продукції страхове відшкодування не виплачується при настанні збитків внаслідок порушення Страхувальником вимог санітарно-епідеміологічних та інших санітарних органів.

18.7. Застереження про страхування ризику випотівання, розігрівання та плісняви

При страхуванні, шкір та виробів з них, прянощів, цукру, кави, чаю, тютюну та виробів з нього згідно з умовами, зазначеними в п.п. 2.8.2.2 або 2.8.2.3 цих ЗУСП, в обсяг страхового покриття може бути включений ризик пошкодження вантажу внаслідок випотівання, розігрівання та впливу плісняви за умови сплати додаткового страхового платежу, узгодженого сторонами у кожному випадку окремо.

18.8. Застереження про страхування вантажів, що перевозяться у мішках

При страхуванні вантажів, що перевозяться у паперових (багатошарових), поліетиленових та джгутових мішках згідно з умовами, зазначеними в п.п. 2.8.2.2 або 2.8.2.3 цих ЗУСП, в обсяг страхового покриття може бути включений ризик пошкодження вантажу внаслідок розриву мішків, за умови сплати додаткового страхового платежу, узгодженого сторонами у кожному випадку окремо.

18.9. Застереження про страхування палубних вантажів

При страхуванні палубних вантажів або вантажів, що перевозяться на безпалубних суднах, в обсяг страхового покриття може бути включено додатковий ризик викидання вантажу за борт та змиття хвилею палубного вантажу, або вантажу, що перевозиться на безпалубних суднах, за умови сплати додаткового страхового платежу, узгодженого сторонами у кожному випадку окремо.

Вантажі, що перевозяться на палубі, страхуються тільки на умовах *"Без відповідальності за пошкодження, крім випадків загибелі (катастрофи)"*, зазначених в п. 2.8.2.3 цих ЗУСП. Вантажі, що перевозяться на палубі в повністю закритих контейнерах або в морських ліхтерах, страхуються на тих самих умовах, що і трюмні вантажі.

18.10. Застереження про страхування вантажів, особливо підвладних бою та лому.

18.10.1. Вантажі, особливо підвладні бою та лому:

- а) абразивні вироби, азбестоцементні плити;
- б) кераміка декоративна і художня, включаючи плитку облицювальну;
- в) меблі дерев'яні;
- г) мармур, граніт і вироби з них;
- д) посуд і тара скляна, глиняна, порцелянова, фаянсова, емальована, фарфор художній;
- е) скло будь-якого виду і вироби із нього, електролампи;
- є) електроди;

ж) вироби з вогнетривких матеріалів, цегла всякого виду, черепиця з випаленої глини, залізобетонні вироби та вироби з бетону, інша скляна та керамічна продукція промисловості будівельних матеріалів, санітарно-технічне устаткування;

з) жорна, точильні та літографічні камені, графітові тиглі;

і) телевізори, програвачі, магнітофони, відеоманітофони і інша побутова радіо, відео та аудіо апаратура;

и) комп'ютери та комплектуючі до них, включаючи будь-які периферійні прилади, інша оргтехніка;

й) точна вимірвальна та діагностична апаратура;

к) інші підвладні лому та бою предмети.

18.10.2. Вантажі, що особливо підвладні до бою та лому, можуть бути застраховані на умовах, зазначених в **п.п. 2.8.2.2 або 2.8.2.3** цих ЗУСП, з включенням в обсяг страхового покриття ризику бою та лому за умови внесення додаткового страхового платежу, визначеного сторонами у кожному випадку окремо.

Збитки від пошкодження або загибелі внаслідок лому та бою вантажів, особливо підвладних бою та лому, відшкодовуються тільки у випадку, якщо ці збитки настали внаслідок катастрофи (аварії) судна або іншого транспортного засобу.

18.11. Застереження про страхування тварин

Збитки внаслідок загибелі, хвороби, нещасних випадків з тваринами та птахами, які є вантажем, відшкодовуються тільки у випадку, якщо ці збитки виникли внаслідок катастрофи (аварії) судна або іншого транспортного засобу.

18.12. Застереження про страхування ризику витоку рідких вантажів

В обсяг страхового покриття може бути включений ризик витоку рідких вантажів, включаючи ризик ламання тари, а також страхування ризику витоку за всіма видами вантажів за умови встановлення окремої безумовної франшизи за цим видом збитку та за умови сплати додаткового страхового платежу, узгодженого сторонами у кожному випадку окремо.

18.13. Застереження про страхування нафтоналивних вантажів (нафти та нафтопродуктів)

При страхуванні нафти та нафтопродуктів в обсяг страхового покриття можуть бути включені ризики недоливу при перекачуванні з транспортних засобів в термінали, а при страхуванні нафтопродуктів – ризики забруднення або розбавлення нафтопродуктів водою за умови встановлення окремої безумовної франшизи за цим видом збитку та сплати додаткового страхового платежу.

18.14. Застереження про страхування насипних вантажів

При страхуванні насипних вантажів (зерно, пісок, метал навалом, вугілля, гравій та сировина) в обсяг страхового покриття може бути включений ризик виникнення різниці в вазі при відправленні вантажу та його отриманні, в тому числі внаслідок різниці допусків точності вагів за умови сплати додаткового страхового платежу.

При цьому, встановлюється франшиза в розмірі, не меншому від природної норми втрати вантажу внаслідок усихання, утрушування тощо.

18.15. Застереження про страхування промислової техніки та обладнання

При страхуванні промислової техніки та обладнання в обсяг страхового покриття можуть бути включені ризики виникнення пошкоджень внаслідок навантажувально – розвантажувальних робіт та крадіжки вузлів та агрегатів за умови сплати додаткового страхового платежу. При цьому, в Договір страхування вносяться такі умови:

- Страхувальник зобов'язаний провести перевірку працездатності та справності обладнання одразу після розвантаження або в передбачений Договором страхування строк з документальним оформленням такої перевірки;
- Страхувальник зобов'язаний проводити ремонт обладнання або заміну пошкоджених вузлів та агрегатів спільно зі Страховиком.

18.16. Застереження про страхування автомобільної техніки

При страхуванні автомобільної техніки в обсяг страхового покриття можуть бути включені ризики відлущування лакофарбового покриття та крадіжки вузлів та агрегатів за умови сплати додаткового страхового платежу. При цьому, Страхувальник зобов'язаний узгоджувати зі Страховиком ремонтні кошториси та інші подібні документи.

18.17. Застереження про страхування алкогольної та парфумерної продукції

При страхуванні алкогольної та парфумерної продукції в обсяг страхового покриття можуть бути включені ризики втрати товарного вигляду за умови сплати додаткового страхового платежу.

18.18. Застереження про доставку вантажу на підвізних суднах

Під час доставки вантажу на ліхтерах, баржах та інших підвізних суднах Страховик несе відповідальність за Договором страхування тільки у тому разі, якщо використання таких суден є звичайним явищем для місцевих умов.

18.19. Застереження про страхування складських ризиків

18.19.1. При страхуванні вантажу в обсяг страхового покриття можуть бути включені ризики, що виникають під час зберігання вантажу на складі (складські ризики) за умови, що вантажі застраховані на весь час транспортування та зберігання на складах за одним Договором страхування (Страховим полісом).

18.19.2. Договором страхування може бути передбачено поширення страхового захисту на періоди:

- а) зберігання вантажу в очікуванні завантаження в (на) транспортний засіб;
- б) проміжного зберігання на складі (при перевезенні з проміжним зберіганням), якщо період такого зберігання перевищить строк, зазначений в Договорі страхування;
- в) зберігання на складі за місцем призначення, за винятком зберігання на складі в кінцевому порту розвантаження.

18.19.3. Договором страхування може бути передбачено страхування ризику пошкодження або загибелі вантажу внаслідок:

- а) аварії водопровідних, опалювальних, протипожежних і каналізаційних систем, проникнення води із сусідніх приміщень у місце зберігання вантажу;
- б) раптового руйнування складських приміщень або будівлі під час зберігання вантажів;
- в) інших складських ризиків за згодою сторін.

18.20. Застереження про ризики під час тимчасового зберігання

При тимчасовому зберіганні вантажу Договором страхування може бути передбачено страхування ризику пошкодження або загибелі вантажу внаслідок:

- а) проникнення в приміщення тимчасового зберігання вантажу (в тому числі в місці експонування, використання в суспільних заходах і виставках різного роду) рідини, снігу, дощу, граду і бруду через незакриті вікна, двері, інші отвори, в тому числі внаслідок будівельних дефектів чи старіння будівлі;
- б) підвищеної вологості всередині приміщення тимчасового зберігання вантажу (в тому числі під час експонування, використання в суспільних заходах і виставках різного роду);
- в) затоплення вантажу, що знаходиться на тимчасовому зберіганні (в тому числі експонування, використання в суспільних заходах і виставках різного роду) на відстані не менше ніж **20 сантиметрів** від поверхні підлоги, у підвальних або інших заглиблених приміщеннях.

18.21. Застереження про строки зберігання

За умови сплати додаткового страхового платежу Договором страхування може бути передбачено поширення страхового захисту на строк, що перевищує строк, зазначений в Договорі страхування, а саме:

- а) строк зберігання вантажу в кінцевому порту розвантаження понад **60 (шістдесят) днів**;
- б) строк наступної доставки вантажу після вивантаження з судна до пункту призначення в середині країни (за рахунок покупця понад ціну СІФ);
- в) строк знаходження вантажу на консигнації (до моменту його продажу);
- г) інший строк, узгоджений зі Страховиком.

18.22. Застереження про страхування вантажів, що раніше перевозились, або вантажів, що повертаються

Вантажі, транспортування яких є безпосереднім продовженням іншого, раніше здійсненого транспортування, або вантажі, що повертаються, можуть бути застраховані тільки на умовах **«Без відповідальності за пошкодження крім випадків катастрофи»**, крім випадків, коли про цю обставину було повідомлено Страховика при укладенні договору страхування або якщо збиток міг би виникнути тільки під час застрахованого транспортування.

18.23. Застереження про страхування пошкоджених вантажів

Якщо вантажі знаходились в пошкодженому стані на момент початку дії Договору страхування, Страховик несе відповідальність за Договором тільки у разі, якщо наявне раніше пошкодження не вплинуло на загибель або пошкодження вантажів, що сталося під час застрахованого перевезення.

18.24. Застереження про страхування багажу

18.24.1. З урахуванням умов, зазначених в цьому застереженні, за цими ЗУСП може бути укладено Договір страхування багажу, що слідує разом з пасажиром або здається пасажиром в багаж згідно з вимогами правил перевезення залізничним, автомобільним, повітряним та водним транспортом.

18.24.2. Якщо Договором страхування не передбачене інше, Договір страхування може бути укладений на підставі умов страхового покриття, зазначених в **п.п. 2.8.2.1. - 2.8.2.3**, з включенням за згодою Сторін страхових ризиків, зазначених в **п. 2.8.2.4** цих ЗУСП.

18.24.3. Страхувальник повинен пред'явити до перевезення багаж в тривкій справній упаковці, яка вимагається згідно з діючими правилами перевезення і забезпечує схоронність багажу на всьому шляху прямування до його видачі Страхувальнику. Ця умова не стосується предметів, які дозволяється перевозити без упаковки. У разі, коли багаж прийнято перевізником без відмітки, вважається, що його було прийнято у належному стані і в належній упаковці.

18.24.4. Страхова сума (ліміт відповідальності / ліміт зобов'язань Страховика) при страхуванні багажу може встановлюватись у розмірі:

- а) заявленої (оголошеної) вартості багажу, але не вище його дійсної вартості;
- б) суми, передбаченої відповідною міжнародною конвенцією зі страхування пасажирів та багажу, за один кілограм ваги бруто пошкодженого (втраченого) багажу або за одне багажне місце при перевезенні без зазначення вартості багажу в багажній квитанції;
- в) іншої суми, встановленої за згодою сторін за один кілограм пошкодженого (втраченого) багажу або за одне багажне місце при перевезенні без зазначення вартості багажу в багажній квитанції.

18.24.5. Договором страхування можуть бути передбачені страхові суми (ліміти відповідальності Страховика) при відшкодуванні збитків, завданих багажу:

- за один кілограм ваги бруто пошкодженого (втраченого) багажу;
- за одне багажне місце;
- за одну річ (групу речей), що міститься в багажу, за умови заявлення (оголошення) її вартості;
- за ручну поклажу;
- за увесь багаж, що належить Страхувальнику та/або всім пасажиром, зазначеним в Договорі страхування.

18.24.6. Багаж, що слідує разом з пасажиром, вважається застрахованим з моменту посадки пасажирів в транспортний засіб (заходу пасажирів на трап водного та/або повітряного судна) і закінчується в пункті призначення після виходу з транспортного засобу (для водного та/або повітряного судна після сходу пасажирів з трапу), а такий, що здається в багаж - з моменту прийняття його до перевезення перевізником або його агентом і закінчується в момент його видачі Страхувальнику або уповноважений на його отримання особі.

18.24.7. Якщо інше не передбачено Договором страхування, страховий захист за Договором страхування, укладеним на підставі цих ЗУСП стосовно багажу особи, яка подорожує:

- а) починає діяти з моменту проходження Страхувальником митного контролю при виїзді з країни постійного проживання та припиняє дію з моменту прибуття до місця тимчасового проживання у країні перебування;
- б) діє під час знаходження у країні перебування - з моменту виїзду з місця тимчасового проживання в одному населеному пункті до моменту прибуття на місце тимчасового проживання в іншому населеному пункті згідно з умовами, зазначеними в п. 18.24.6 цих ЗУСП;
- в) діє протягом зворотної дороги - з моменту виїзду з місця тимчасового проживання в країні перебування та припиняє дію з моменту проходження митного контролю при в'їзді в країну постійного проживання.

18.24.8. Договором страхування може бути передбачено, що страховий захист діє під час перебування багажу:

- а) на зберіганні в камерах схову у готелях, пансіонатах, будинках відпочинку тощо;
- б) у зачинених номерах готелів, мотелів, пансіонатів, санаторіїв тощо або у зачиненому транспортному засобі, який обладнано сигналізацією і залишено на автостоянці або у гаражі, що охороняються, або як ручної поклажі в разі подорожування Страхувальником у складі туристичної групи транспортом перевізника, що передбачено договором про надання туристичних послуг.

18.24.9. Якщо на момент припинення Дії договору страхування своєчасне повернення Страхувальника в країну постійного проживання неможливе з причин, що не залежать від його волі, дія Договору страхування продовжується на строк вимушеної затримки, якщо інше не передбачено Договором страхування. При цьому, якщо під час додаткового періоду дії Договору страхування стався страховий випадок, то при виплаті страхового відшкодування Страховик утримує з нього суму додаткового страхового платежу, що відповідає строку, на який було продовжено дію Договору страхування.

18.24.10. Підтвердженням того, що вантаж перевозився перевізником, для багажу, який слідував разом з пасажиром, є оплачений квиток, а для багажу, який був зданий перевізнику - багажна квитанція та (або) багажна бирка.

18.24.11. У випадку пошкодження, втрати або загибелі багажу Страхувальник або його представник зобов'язаний:

- а) повідомити про це перевізника або його представника у порядку, встановленому правилами перевезення;
- б) вимагати від працівників перевізника перевірки багажу та, за її результатами, складання комерційного акту (для перевезень повітряним транспортом - акту про несправність при перевезенні багажу PIR).

Комерційний акт повинен бути підписаний представниками перевізника (робітниками служби обробки багажу), Страхувальником, а також свідками, якщо власник багажу не був присутній при складанні комерційного акту. До розгляду факту зникнення або пошкодження багажу Страхувальника, на його вимогу, можуть бути залучені керівник туристичної групи, представники місцевих правоохоронних органів, адміністрації готелю тощо;

- в) виконувати інші дії, передбачені цими ЗУСП та Договором страхування.

18.24.12. Якщо Страхувальник не заявив про пошкодження, загибель або втрату багажу у встановленому чинним законодавством або іншими нормативними актами порядку, вважається, оскільки не доведено протилежне, що Страхувальник одержав свій багаж неушкодженим.

18.24.13. Письмове повідомлення Страхувальником перевізника про пошкодження багажу не є обов'язковим, якщо стан багажу було визначено або перевірено в момент його отримання перевізником або його агентом, про що було зазначено належним чином в документі, складеному згідно з законодавством та нормативними актами країни, в яку прямував багаж, або міжнародними нормативними актами в сфері перевезень пасажирів та багажу.

18.24.14. Багаж вважається втраченим і Страхувальник має право на отримання страхового відшкодування, якщо багаж не прибуде до місця призначення протягом **15 (п'ятнадцяти)** діб після закінчення строку доставки, якщо інше непередбачене законодавством країни отримання багажу, міжнародними нормативними актами в сфері перевезень пасажирів та багажу та (або) Договором страхування.

18.24.15. Подія, в результаті якої багажу була завдана шкода, вважається страховим випадком, якщо:

- а) на момент заподіяння шкоди зареєстрований багаж знаходився у багажному відсіку транспортного засобу або в камері схову, а незареєстрований багаж - у салоні транспортного засобу, або
- б) протягом часу, коли Страхувальник користувався послугами офіційно найнятого носія багажу, багаж знаходився під наглядом останнього, або

- в) багаж знаходився в автомобілі, яким подорожував Страхувальник.

18.24.16. Якщо інше не передбачено Договором страхування, Страховик не відшкодовує збитки внаслідок пошкодження, втрати або загибелі наступного багажу Страхувальника:

- гроші, коштовності, цінні папери, банківські картки;
- коштовні метали у зливках, коштовні та напівкоштовні камені, прикраси;
- антикварні та унікальні вироби, твори мистецтва та предмети колекції;
- будь-які види документів, слайди, фотознімки, фільмокопії;

- рукописи, плани, схеми, малюнки, моделі, ділові папери;
- тварини, птахи, рослини;
- засоби авто-, мото- і вело транспорту, засоби повітряного та водного транспорту, а також запасні частини до них;
- предмети релігійного культу;
- предмети, що можуть заподіяти шкоду транспортному засобу, а також пасажиром і майну, що знаходяться в ньому. Зокрема, до цих предметів відносяться вибухові, отруйні, вогне небезпечні, їдкі, сморідні, подразнюючі, наркотичні та інші небезпечні речовини, а також вогнепальна зброя;

- предмети, перевезення яких заборонено нормативними актами державних органів будь-якої країни, на територію, з території або через територію якої здійснюється перевезення багажу.

18.24.17. На хутрянні вироби (прикраси), переносні портативні зразки аудіо-, відео-, фото-, кінотехніки та оргтехніки, речі, що містять скло та дзеркала страхування поширюється за умови, якщо при їх перевезенні і зберіганні виконуються вимоги виробника цих речей щодо якості їх тари і упакування.

18.24.18. Страховик не відшкодовує збитки, завдані багажу внаслідок протиправних дій третіх осіб під час руху рейсового транспортного засобу, яким він перевозився, за винятком випадків, пов'язаних зі збройним пограбуванням і загрозою життю Страхувальника.

18.24.19. Збиток, завданий багажу внаслідок протиправних дій третіх осіб, Страховик відшкодовує тільки у випадку, якщо багаж Страхувальника знаходився у зачиненому відсіку автомобіля (причепа), залишеного на цілодобово охоронюваній автостоянці, обладнаній контрольно – пропускним пунктом. Це обмеження не застосовується, якщо протиправні дії третіх осіб були пов'язані зі збройним пограбуванням і загрозою життю Страхувальника.

18.24.20. Договором страхування може бути передбачено, що страхуванням не покриваються та не відшкодовуються збитки, які настали внаслідок подій, зазначених в **розділі 12** цих ЗУСП, а також внаслідок:

- а) фізичного зносу багажу та притаманних йому особливих або природних властивостей, які спричинили його поломку, іржавіння, знебарвлення, внутрішнє псування або подібні наслідки;
- б) подряпин, відлущування зовнішнього шару фарби та інших порушень зовнішнього вигляду застрахованого вантажу, що не потягло за собою втрату або порушення його експлуатаційних або функціональних властивостей;
- в) пошкодження продуктів, що швидко псуються, які знаходяться серед багажу;
- г) пошкодження предметів, особливо підвладних бою та лому, що знаходяться серед інших предметів багажу, а також окремо запакованих, якщо при цьому відсутні будь - які зовнішні пошкодження упакування;
- д) пошкодження багажу внаслідок таких недоліків тари або упакування, які не могли бути виявлені ззовні під час приймання багажу до перевезення;
- е) нежиття Страхувальником своєчасних заходів з рятування багажу;
- ж) транспортування окремо від Страхувальника багажу, який згідно з правилами перевезення повинен перевозитись разом з ним;
- з) видачі багажу пред'явнику багажної квитанції та (або) відривного талону багажної бирки, які було викрадено у Страхувальника або втрачено ним будь-яким іншим чином.

18.24.21. Заяву на отримання страхового відшкодування Страхувальник або отримувач страхового відшкодування повинен подати Страховику протягом **15 (п'ятнадцяти)** робочих днів з моменту повернення Страхувальника з подорожі, під час якої було завдано збитку його багажу.

18.24.21.1. В заяві мають бути вказані характер та обставини настання події, що може бути визнана страховим випадком. До заяви додаються такі документи:

- перелік втрачених (пошкоджених) речей із зазначенням місця, часу їх придбання і початкової вартості. При цьому Страховику мають бути надані, за їх наявності, чеки, квитанції, ярлики, що підтверджують зазначену інформацію;
- комерційний акт (зокрема, PIR), в якому зафіксовано факт, причину та обставини завдання багажу збитків;
- копія свідоцтва про право на спадщину в разі смерті Страхувальника – фізичної особи;
- інші документи, передбачені цими ЗУСП та Договором страхування.

18.24.22. У разі пошкодження, втрати або загибелі всього багажу або його частини, Страховик виплачує відшкодування у розмірі **10 (десяти)** СПЗ за кожний втрачений (пошкоджений) кілограм багажу або **150 (сто п'ятдесят)** СПЗ за кожне багажне місце, якщо інше не передбачено міжнародними нормативними актами в сфері перевезень пасажирів та багажу та (або) Договором страхування.

18.24.23. У випадку втрати, загибелі або пошкодження частини (місця) зареєстрованого багажу або будь-якої речі, що містилась у ньому, при визначенні розміру страхового відшкодування береться до уваги тільки загальна вага (вартість) цієї речі або місця багажу. Проте, якщо втрата, загибель або пошкодження зазначених предметів впливає на вартість інших речей або місць багажу, які включено до тієї ж багажної квитанції, то при визначенні розміру страхового відшкодування береться до уваги загальна вага (вартість) всього багажу. Спосіб відшкодування визначається Страховиком у Договорі страхування. Крім того, Страховик, якщо це передбачене Договором, відшкодовує вартість перевезення, мито та інші суми, витрачені у зв'язку з перевезенням втраченого або пошкодженого багажу.

18.24.24. Договором страхування може бути передбачено, що у разі перевезення багажу з оголошеною вартістю страхове відшкодування розраховується у порядку, передбаченому **розділом 11** цих ЗУСП.

18.24.25. Страховий захист за Договором страхування стосовно багажу припиняє дію у випадках, передбачених цими ЗУСП та Договором страхування.

18.25. Застереження про страхування контейнерів

18.25.1. З урахуванням умов, зазначених в цьому застереженні, можуть бути укладені договори страхування контейнерів.

18.25.2. За цими ЗУСП не приймаються на страхування контейнери, що перебувають у стадії виготовлення, аварійному або несправному технічному стані.

18.25.3. Договір страхування може бути укладений на підставі однієї з нижченаведених умов страхового покриття:

18.25.3.1. «З відповідальністю за ризики загибелі та пошкодження»

Відшкодовуються збитки від повної загибелі, втрати або пошкодження всього контейнера або його частини (механізмів), що виникли в результаті:

- а) удару блискавки, бурі, вихору, виверження вулкану;
- б) вогню, вибуху;
- в) катастрофи або зіткнення транспортних засобів між собою, аварії, удару (наїзду) транспортних засобів об нерухомі або плавучі (рухомі) предмети (споруди, перешкоди, кригу, птахів, тварин тощо);
- г) падіння транспортного засобу або будь-якого предмета на нього;
- д) інцидентів при навантаженні, укладанні, вивантаженні контейнерів і прийомі транспортним засобом палива; е) перекидання, затоплення, посадки судна на міліну, пошкодження судна кригою;
- є) провалу мостів, тунелів;
- ж) зникнення повітряного транспортного засобу або судна безвісти;
- з) збитки та витрати за загальною аварією в частці, що припадає на контейнер(и) при морських перевезеннях, якщо інше не передбачене Договором страхування;

і) всі необхідні й доцільно здійснені витрати з рятування контейнера (ів), а також зменшення збитку та встановлення його розміру, якщо збиток підлягає відшкодуванню за умовами Договору страхування.

При цьому, Страховик не відшкодує збитки, що виникли внаслідок подій, зазначених у **розділі 12** цих ЗУСП, а також внаслідок:

- а) природного зносу або поступового погіршення стану контейнера (ів);
- б) затримки рейсу, природних властивостей та (або) характеру застрахованого контейнера (ів);
- в) крадіжки, захоплення, піратських дій;
- д) впливу токсичних, вибухових речовин та (або) їх компонентів.

18.25.3.2. «З відповідальністю ризики загибелі»

Відшкодовуються збитки від повної загибелі або повної конструктивної загибелі контейнера(ів), що настала в результаті:

- а) удару блискавки, бурі, вихору, виверження вулкану;
- б) вогню, вибуху;
- в) катастрофи або зіткнення транспортних засобів між собою, аварії, удару (наїзду) транспортних засобів об нерухомі або плавучі (рухомі) предмети (споруди, перешкоди, кригу, птахів, тварин тощо);
- г) падіння транспортного засобу або будь-якого предмета на нього;
- д) інцидентів при навантаженні, укладанні, вивантаженні контейнерів і прийомі транспортним засобом палива;
- е) перекидання, затоплення, посадки судна на міліну, пошкодження судна кригою;
- є) провалу мостів, тунелів;
- ж) зникнення повітряного транспортного засобу або судна безвісти.

з) збитки та витрати за загальною аварією в частці, що припадає на контейнер(и) при морських перевезеннях, якщо інше не передбачене Договором страхування;

і) всі необхідні й доцільно здійснені витрати з рятування контейнера (ів), а також зменшення збитку та встановлення його розміру, якщо збиток підлягає відшкодуванню за умовами Договору страхування.

При цьому, Страховик не відшкодує збитки, що виникли внаслідок подій, зазначених у **розділі 12** цих ЗУСП, а також внаслідок:

- а) природного зносу або поступового погіршення стану контейнера (ів);
- б) затримки рейсу, природних властивостей та (або) характеру застрахованого контейнера (ів);
- в) крадіжки, захоплення, піратських дій;
- г) впливу токсичних, вибухових речовин та (або) їх компонентів.

18.25.4. На страхування може бути прийнятий контейнерний парк, а також одиничні контейнери. У випадку, якщо страхуються контейнери, взяті в оренду, Страховику повинна бути надана копія договору оренди з пред'явленням оригіналу цього документу та умови виплати орендної плати.

18.25.5. На страхування приймаються контейнери, що мають чітке позначення номерів та інших розпізнавальних знаків.

18.25.6. При перевезенні контейнерів за наскрізним коносаментом вони можуть бути застраховані на час їх транспортування різними видами транспорту.

18.25.7. Контейнери приймаються на страхування за заявленою вартістю, що не перевищує їх дійсної вартості. Дійсна вартість контейнера (ів) визначається:

а) виходячи з балансової вартості (первісної або з урахуванням зносу);

б) за ціною придбання тощо.

При страхуванні контейнера (ів), що вже перебуває в експлуатації, вартість якого не відображена в балансі, вважається, що при строку експлуатації понад один рік знос становить **30 %**, понад два роки - **50 %**, понад трьох років - **60 %**, понад чотирьох років і більше - **70 %**.

18.26. Застереження про страхування цінностей (творів мистецтва, культурних та історичних цінностей, ювелірних виробів, виробів з дорогоцінних металів і каменів, благородних та рідкоземельних металів та інших виставкових експонатів) на період їх транспортування та експонування

18.26.1. З врахуванням умов, зазначених в цьому застереженні, за цими ЗУСП можуть бути укладені договори страхування цінностей на час їх транспортування (перевезення) і експонування.

18.26.2. Страхування цінностей здійснюється за умовами цих ЗУСП на випадок втрати, загибелі та пошкодження цінностей внаслідок будь – яких подій під час упакування, розпакування, експонування, складування та транспортування (*умови страхування "від стіни до стіни"*).

За Договором страхування цінностей, призначених для експонування, відшкодовуються також доцільно й розумно здійснені витрати на реставрацію цінностей, пошкоджених внаслідок настання страхового випадку, якщо інше не передбачене Договором страхування.

18.26.3. Страховий захист за Договором страхування починає діяти з моменту, коли цінності взяті з місця їх знаходження в пункті, зазначеному в Договорі страхування (при експонуванні - з місця постійного знаходження в музеї або галереї) для упакування з метою наступного транспортування до місця доставки (експонування) у пункті, зазначеному в Договорі страхування.

При експонуванні страховий захист за Договором страхування триває протягом тимчасового складування та зворотного транспортування до моменту, коли цінності будуть встановлені на постійне місце їх знаходження в пункті, зазначеному в Договорі страхування.

18.26.4. Страховик не відшкодує збитки, що виникли внаслідок подій, зазначених у **розділі 12** цих ЗУСП, а також внаслідок:

а) виверження вулкану, землетрусу і повені;

б) крадіжки, здійсненої в нічний час та періоди, коли при експонуванні до цінностей закритий доступ публіки, якщо тільки проникнення зловмисників не було пов'язано зі зломом, застосуванням підроблених ключів і опором охорони.

18.26.5. Лімітом відповідальності (лімітом зобов'язань) Страховика є страхова сума, що може бути встановлена на основі страхової оцінки цінності або оцінки, здійсненої суб'єктом оціночної діяльності, що має право на проведення відповідного дослідження.

18.26.6. При укладанні договору страхування до заяви повинно бути прикладено докладний опис цінностей та оцінка кожного об'єкту цінностей.

18.26.7. Транспортування цінностей повинно здійснюватися в спеціальних контейнерах або упакуванні, пристосованих для подібного виду вантажів.

18.26.8. Повітряне транспортування повинно здійснюватися в супроводі осіб, уповноважених Страхувальником.

Наземне транспортування повинно здійснюватися в супроводі зазначених осіб і працівників охорони, при цьому в транспортному засобі не повинні перебувати особи, що не відносяться до супровідного персоналу, охорони або персоналу транспортного засобу.

18.26.9. Експонування повинно здійснюватися в спеціально відведених залах музею, галереях або інших приміщеннях, забезпечених необхідними засобами охорони та протипожежної техніки в технічно справному стані.

18.26.10. При страхуванні цінностей, призначених для експонування, розмір збитку при частковій втраті художньої цінності твору мистецтва або його значенні як історичної цінності визначає експертна комісія, призначена в кількості та персональному складі, узгодженому Страховиком і Страхувальником.

18.26.11. В особливих випадках за згодою сторін Страховик може відмовитися від права вимоги до перевізників, державних органів, інших установ та осіб, що беруть участь в організації виставки та сприяли її проведенню, якщо відповідальність таких організацій та осіб не пов'язана з недбалістю або навмисними діями. Перелік зазначених організацій та осіб надається Страхувальником на розгляд Страховику при укладенні Договору страхування.

18.27. Застереження про страхування банківських ризиків

18.27.1. З врахуванням умов, зазначених в цьому застереженні, за цими ЗУСП можуть бути укладені договори страхування готівки, платіжних документів та валютних цінностей.

18.27.2. На страхування приймаються готівка (в національній та іноземній валюті), платіжні засоби та інші валютні цінності, упаковані в опломбовані інкасаторські сумки та прийняті до перевезення спеціалізованим транспортним засобом.

18.27.3. Страхувальниками за договорами страхування банківських ризиків є банки, а також інші особи, що мають право на здійснення банківських операцій, включаючи касові операції, або на здійснення інкасаторської діяльності в установленому чинним законодавством порядку.

При страхуванні готівки національної та іноземної валюти, платіжних документів та інших валютних цінностей інкасаторськими службами Вигодонабувачем може бути призначений:

а) клієнт, що має договір зі Страхувальником про касове або інкасаторське обслуговування;

б) банк - власник, одержувач, відправник грошей.

18.27.4. Договір страхування може бути укладений:

а) на період транспортування – починається з моменту надходження цінностей в розпорядження осіб, відповідальних за транспортування, в пункті відправлення, продовжується протягом всього перевезення, включаючи перевантаження, а також транзитне зберігання на складах в пунктах перевантажень та закінчується в момент передачі цінностей отримувачу в пункті призначення;

б) на період зберігання - починається з моменту надходження цінностей в розпорядження осіб, відповідальних за зберігання, або клієнтам банку, продовжується весь період зберігання та закінчується в момент передачі цінностей особам, відповідальним за транспортування або клієнтам банку;

в) на період здійснення касових операцій – починається з моменту отримання цінностей касовими працівниками банку під розписку в касових документах та закінчується після перерахунку сформованих ними цінностей іншими працівниками, не залежно від того, коли та де вони будуть перераховані.

Порядок заявлення цінностей на страхування визначається за згодою між Страховиком та Страхувальником (банком).

18.27.5. Під перевезенням готівки розуміється перевезення їх спеціалізованим транспортом (інкасаторськими автомобілями) або пристосованими для цього іншими видами транспорту спеціальним персоналом або організаціями, що мають встановлений дозвіл (ліцензію) на проведення інкасації, наступними маршрутами (якщо інше не передбачене Договором страхування):

а) від Страхувальника до його клієнта, тобто до особи, яка має договір зі Страхувальником про касове або інкасаторське обслуговування, і від клієнта до Страхувальника;

б) між структурними підрозділами Страхувальника;

в) від Страхувальника в банк і з банку до Страхувальника, а також між банками.

18.27.6. Відповідальність Страховика починається з моменту приймання призначених до перевезення опломбованих інкасаторських сумок з готівкою персоналом, уповноваженим Страхувальником, під свою відповідальність у пункті відправлення, але не раніше набуття чинності Договором страхування, і припиняється в момент, коли зазначені вище сумки із готівкою будуть прийняті одержувачем під свою відповідальність у пункті доставки, але не пізніше зазначеної в Договорі дати закінчення строку дії Договору страхування.

18.27.7. Страхова сума встановлюється Сторонами при укладанні Договору страхування.

18.27.7.1. При страхуванні одиничного перевезення страхова сума встановлюється в межах номінальної суми грошей, що перевозяться.

18.27.7.2. При страхуванні на строк страхова сума може встановлюватися в межах максимально можливої суми перевезених грошей протягом одного дня.

18.27.8. За домовленістю Сторін страхова сума може бути виражена в будь-якій іноземній валюті, перевезення якої здійснює Страхувальник, і встановлюється за кожним видом валюти окремо, якщо чинним законодавством не передбачене інше.

18.27.9. Страхове відшкодування визначається:

а) при повній втраті готівки – в розмірі суми, фактично втраченої в межах страхової суми, але не більше суми, відображеної в супровідних документах (накладних, відомостях тощо) і облікових документах Страхувальника, а при недостатності відомостей, що містяться в них, або їх відсутності - в облікових документах відправників грошей;

б) при пошкодженні готівки – в розмірі суми фактично пошкоджених грошових знаків у межах страхової суми, але не більше суми, відображеної в супровідних документах (накладних, відомостях тощо) і облікових документах Страхувальника, а при недостатності відомостей, що містяться в них, або їх відсутності - в облікових документах відправника грошей.

Гроші вважаються пошкодженими при такому ступені втрати ознак платіжності справжніх національних або іноземних грошових знаків, коли відповідно до чинного законодавства, вказівок та інструкцій державних органів України або іноземних держав ці грошові знаки не можуть бути замінені на платіжні. Неможливість заміни неплатіжних грошових знаків повинна бути підтверджена документально.

За цими ЗУСП страхове відшкодування за грошові знаки, що втратили ознаки платіжності, але замінені на платіжні, не виплачується, а відшкодовуються тільки документально підтверджені витрати на їх заміну.

При виплаті страхового відшкодування за пошкоджені купюри Страховику повинні бути пред'явлені їх залишки або документ, що підтверджує їх повне вилучення з обігу підрозділом НБУ або іноземним банком.

в) якщо в момент страхового випадку Страхувальником здійснювалося перевезення іноземної валюти, а страхова сума за Договором страхування була встановлена в національній валюті, розмір збитку при загибелі, втраті або пошкодженні готівки визначається в гривневому еквіваленті за курсом НБУ, що діяв на дату укладання Договору страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування.

18.27.10. Страховик може прийняти рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування або його зменшення, якщо страховий випадок настав:

а) внаслідок невиконання Страхувальником діючих інструкцій і вказівок державних органів щодо проведення касових операцій та інкасаторської діяльності;

б) виявлення факту збільшення страхового ризику, що відбувся після укладання Договору страхування, про яке Страхувальник не повідомив Страховика.

18.27.11. У випадку призупинення дії ліцензії на здійснення банківських операцій або інкасаторської діяльності Страховик не несе відповідальності за Договором страхування протягом всього періоду призупинення дії ліцензії до дати фактичного поновлення її дії за розпорядженням НБУ.

18.27.12. У випадку відкликання (анулювання) ліцензії, виданої Страхувальнику на здійснення банківських операцій або інкасаторської діяльності, відповідальність Страховика за Договором страхування припиняється з дати видання відповідного наказу, розпорядження НБУ.

18.27.13. Страхувальник зобов'язаний повідомити Страховика про факт припинення або призупинення своєї діяльності з перевезення готівки, не пізніше **30 (тридцяти)** робочих днів з дня припинення або призупинення такої діяльності, у випадках, перерахованих у цих ЗУСП.

18.27.14. У випадку внесення змін у порядок регулювання банківської діяльності, грошового обігу або валютного регулювання рішеннями державних органів протягом строку дії Договору страхування його умови можуть бути переглянуті з ініціативи кожної зі сторін.

18.28. Застереження про зміну способу відправки вантажу

18.28.1. Якщо вантажі перевозяться іншим транспортним засобом, ніж це було зазначено в Договорі страхування, змінюється маршрут транспортування, погоджений при укладенні Договору страхування, або якщо вантажі перевантажуються, хоча в Договорі страхування було узгоджене пряме відправлення, Страховик звільняється від обов'язку виплатити страхове відшкодування.

18.28.2. Обов'язок Страховика щодо виплати страхового відшкодування зберігається, якщо після початку дії Договору страхування спосіб відправлення змінюється через настання застрахованого ризику.

18.29. Застереження про продаж вантажів до закінчення застрахованого перевезення

18.29.1. Якщо після початку дії Договору страхування рейс скасовується або не може бути завершений з яких-небудь інших причин, то у випадках, коли Страховик не звільняється від обов'язку виплатити страхове відшкодування, він може вимагати, щоб Страхувальник за його участю продав без посередника або на публічних торгах вантажі, які не можуть бути перевідправлені протягом прийняттого строку, або перевідправлення яких буде вимагати нерозмірних витрат.

Якщо Страховик буде вимагати продажу вантажу, це повинно відбутися не пізніше **30 (тридцяти)** робочих днів з дня отримання такої вимоги Страхувальником.

18.29.2. У випадку продажу вантажу Страхувальник може вимагати відшкодування різниці між страховою сумою та виручкою від продажу. Аналогічна вимога виникає у Страхувальника, коли вантажі повинні бути продані внаслідок настання страхового випадку.

18.30. Застереження про непередбачений інтерес (упущену вигоду), зекономлені витрати

Якщо на момент настання страхового випадку не виник застрахований інтерес в очікуваному прибутку, доданій вартості, миті, фрахті або інших витратах, при визначенні розміру збитку їх частка в страховій сумі не буде врахована.

Ці умови стосуються також витрат, зекономлених внаслідок страхового випадку.

18.31. Виявлення зниклого застрахованого вантажу та перехід прав власності

18.31.1. Якщо встановлено місцезнаходження зниклого застрахованого вантажу, то Страхувальник зобов'язаний не пізніше **24 годин** з моменту, як тільки стало відомо про подію, сповістити про це Страховика в письмовій формі.

18.31.2. Якщо Страхувальник одержав назад зниклий вантаж до виплати страхового відшкодування у повному обсязі відповідно до Договору страхування, він має право на отримання страхового відшкодування у випадку, якщо надасть цей вантаж у розпорядження Страховика протягом двох тижнів з моменту повернення. У протилежному випадку всі платежі, зроблені Страховиком в якості страхового відшкодування, повинні бути повернуті Страховику.

18.31.3. Якщо Страхувальник вимагає повернення знайденого раніше зниклого вантажу після того, як за цей вантаж було виплачено страхове відшкодування в повному обсязі, він зобов'язаний повернути Страховику отриману суму страхового відшкодування або передати цей вантаж у власність Страховика.

18.31.4. Якщо Страхувальник вимагає повернення йому виявленого пізніше зниклого вантажу після того, як за цей вантаж було виплачено страхове відшкодування, що за умовами Договору страхування виявилось меншим, ніж дійсна вартість цього вантажу, Страхувальник має право залишити цей вантаж у себе, але повернути при цьому суму відшкодування, отриману від Страховика.

Якщо протягом двох тижнів після одержання письмової вимоги Страховика про повернення страхового відшкодування Страхувальник не повернув зазначену суму, останній зобов'язаний за узгодженням зі Страховиком продати виявлений вантаж за якомога більшою ціною. З суми виторгу, за винятком торговельних витрат, Страхувальник повинен повернути Страховикові суму, що відповідає отриманому від нього страховому відшкодуванню.

18.31.5. Наявність у Страхувальника можливості для одержання виявленого зниклого вантажу прирівнюється до наявності права володіння цим вантажем.

18.31.6. Якщо Страхувальник повинен передати або передає виявлений вантаж у розпорядження Страховика, одночасно він повинен передати останньому право власності або інші майнові права стосовно цього вантажу.

18.31.7. Якщо виявлений вантаж був пошкоджений у результаті страхового випадку, то Страхувальник має право на страхове відшкодування, розраховане згідно з умовами цих ЗУСП та Договору страхування, і залишити цей вантаж у себе у випадках, зазначених у п.п. **18.31.2.- 18.31.4** цих ЗУСП.

18.31.8. Якщо Страхувальник буде вимагати виплати страхового відшкодування, Страховик може вирішувати за своїм вибором, повинні або ні перейти до нього права за застрахованим вантажем та претензії до осіб, відповідальних за заподіяні збитки.

18.31.9. Якщо Страховик вимагає переходу прав власності на вантаж, обов'язок Страхувальника вживати заходів щодо запобігання та зменшення розміру збитку зберігається в тій мірі і до тих пір, поки Страховик не буде мати можливості робити це самостійно. Страхувальник повинен надати Страховику всі відомості, необхідні для здійснення зазначених прав, а також оформити та передати всі необхідні документи та докази. Крім цього, Страхувальник зобов'язаний сприяти Страховику в отриманні та реалізації вантажів. Відповідні витрати повинен нести Страховик і за вимогою оплачувати їх авансом. Частина чистого виторгу від продажу вантажів, що перевищує страхову суму, повинна бути повернена Страхувальнику.

18.31.10. Якщо перехід прав не відбувається, Страхувальник відшкодовує Страховику ринкову вартість або чистий виторг від продажу отриманих назад вантажів.

18.31.11. Перехід до Страховика права вимоги до третіх осіб, відповідальних за заподіяні збитки, та право Страховика на абандон залишаються без зміни.